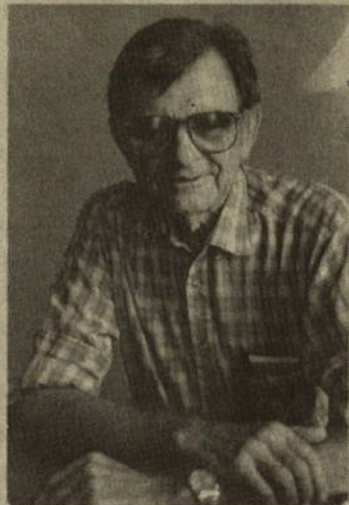

Tęsiame pokalbį apie Lietuvos kaimą NELEISKIME LIETUVOS KAIMUI NUMIRTI

Ambrozė Žatkus

NELEISKIME LIETUVOS KAIMUI NUMIRTI

Be lietuviškos šeimyniškos kultūros, lietuviškų papročių, be žemės ūkio apie laisvą Lietuvą nėra ko nė galvoti! Lietuvos kaime trūksta pastatų. Nėra kur gyventi, nėra tvartų, pastatų žemės ūkio produktų sandėliavimui ir perdirbimui, kad būtų galima juos paruošti pardavimui vietos rinkoje ir eksportui.

Žemdirbio šeima, jeigu turėtų kur gyventi, sandėliuką, tvartelį arkliai, karvei ir kiaulei vietą, dar pašarams pastogę, galėtų išsiversti. Mes taip prasikūrėme po Pirmojo pasaulinio karo. Ir dabar būtų įmanoma pamažu įsikurti ir atkurti Lietuvos kaimą. Aš pasiūžęs padėti kaimo žmonėms ir žemės ūkio mokykloms. Gera žinau jų problemas. Nuo 1991 metų Lietuvoje praleidau 3 metus. 1991 m. per Maskvos pučą jau tyriau Utenos pieninę. Labai įdomu buvo. Aš jokio atlyginimo sau nereikalauju.

Lietuvoje didžiausia problema yra tai, kad nesuderintas teorinis mokslas ir fizinis praktinis darbas. Kol to nesuderinsime, ekonomikos pagerėjimo nėra ko tikėtis. Žinoma, po 50 metų politinio ir ekonominio kalėjimo nelengva ieškoti išeities.

Lietuvos moterims siūlo "darbą" užsienyje už \$5000 – Vakarų Europoje. Tokia vergių prekyba vyksta net pačiame Gedimino prospekte Vilniuje. Žirgų trakėnų kainos siekia iki \$10.000 eksportui. Taigi moteris – pigesnė. Žirgų augintojai žirgus šeria, o moterys turi pačios "užsidirbti". Darbų nei kaime, nei mieste nėra. Baisu net ir pagyvoti, net gėda ir kalbėti. Kaip dar gali būti žiauriau? Daug kartų buvau ir mačiau, kas darosi Gedimino prospekte.

Lietuvos kaimuose yra apie 10.000 griūvančių pastatų, kurie atrodo kaip dinosaurai. Juos reikėtų kuo greičiau išdalinti ir perstatyti, kad žemės savininkai turėtų kur gyventi. Su Kauno universiteto prof. Petru Lazausku paruošėme Lietuvos kaimo atkūrimo fondo projektą. Žemės ūkio mokyklos prižadėjo man paruošti dvi grupes darbininkų. Viena remontuotų ūkininkų pastatus, kita užsiimtų naujomis statybomis. Kartu su žemės ūkio mokyklų direktoriais suplanuosime darbus, siekdami, kad jie būtų atliekami kokybiškai ir priimama kaina. Prašome lietuvių išeivijos prisidėti prie mūsų ir dalyvauti tokioje veikloje Lietuvos labui.

Tragiškajam birželiui atminti. 1941 m. birželio 14-osios aukų minėjime. Prie Dievo Motinos Nuolatinės pagalbos bažnyčios (iš kairės): klebonas, kun. Gediminas Kijauskas SJ, estų kun. Kersti Kimmel, latvių kun. Laimdota Grendze, Šv. Jurgio parapijos klebonas, kun. Juozas Bacevičius. Už jų – vėliavnešiai: gen. Vilmaras Kukainis, Andreas Traks, Algis Pautienis ir kt.

KVIEČIA VEISIEJŲ ŽEMĖS ŪKIO MOKYKLA

Mūsų mokykloje veikiančiame viešbutyje yra 10 butų. Vieno buto plotas – 36,25 m² Toki butą sudaro: miegamasis kambarys (3-4 vietų), poilsio kambarys, sanitarinė patalpa su šiltu ir šaltu vandeniu, žaidimų kambarys. Jeigu šiuo butu naudotųsi vienas asmuo – paros kaina 15 dol. Jeigu naudotųsi trijų ar keturių asmenų šeima, kiekvienas šeimos narys moka po 5 dolerius už parą. Maistas vienai dienai kainuoja nuo 5 iki 10 dol.

Iš Vilniaus oro uosto galime poilsiautojus atsivežti autobusu arba lengvuoju automobiliu, priklausomai nuo to, kiek žmonių atvažiuos. Vieno asmens atvežimas kainuotų iki 10 dolerių. Mūsų adresas: Kailinių km., Veisiejų seniūnija, LT-4571 Lazdi-

jų rajonas. Tel. 56991, faksas 56247.

Stasys Saladinskas
Veisiejų žemės ūkio
mokyklos direktorius

IEŠKOME IŠEITIES

Pasikalbėjimas
su A. Žatkumi

Ambrozė Žatkus yra iš tų Amerikos lietuvių, kurie, nors ir būdami garbaus amžiaus, gimtinėje negali vien svečiuotis pas gimines ir pažįstamus. Jie stengiasi kuo tik galėdami padėti tėvynainiams. Kilusiam iš kaimo A. Žatkui labiausiai rūpi kaimo reikalai. Jis džiaugiasi kiekvienu ūkininkų pažangos žingsniu, sielojasi dėl jų vargų ir nesėkmių, pataria, kas ir kaip darytina. O patarti gali daug, nes Amerikoje išėjęs darbo universitetus – nuo darbininko iki tarptautinį pripažinimą pelniusios įmonės verslininko. Puikiai išmąnydamas maisto produktų technologiją, A. Žatkus gamindavo maisto produktus lėktuvų kompanijoms. Šio septyniadešimt septynerių metų verslininko patirtis – didžiulė. Tad ir padeda tėvynainiams imtis verslo. Šeduvos ir Veisiejų žemės ūkio mokyklose veikia su jo parama įsteigtos sūrinės. Šeduvoje įsteigė uždarytą akcinę bendrovę ALIDCORP, kurios nariai sėkmingai verčiasi žemdirbyste ir prekyba. Jam patarus, Veisiejų žemės ūkio mokyklos direktorius Stasys Saladinskas plėtoja agroturizmą.

Neseniai kelias savaites svečiavęsis Lietuvoje, A. Žatkus, kaip paprastai, daug važinėjo po kraštą, bendravo su ūkininkais, valdžios ir

mokslo žmonėmis. Baigiantis viešnagai, su svečiu susitikęs žurnalistas Jonas Grybas paprašė pasidalyti mintimis ir sumanymais.

Jūs vėl aplankėte daugelį Lietuvos kaimų, miestelių. Kokie išpūdžiai?

Prieštarangi. Veisiejų žemės ūkio mokykloje gerėjau si žvaliais, dailiai apsirengusiais, gerai nusiteikusiai mokiniais, jų tėvais. Atrodė, visi čia patenkinti, laimingi. O susitikęs su kai kuriais ūkininkais prisiklausiau tokių gaudžių skundų, aimanų, kad atrodė, jog blogiau nė būti negali. Grūdai nesuperkami, už pieną ir mėsą jie te gauna tiek, kad neapsimoka karvių ir kiaulių auginti. Mažai žemės turinčiam ūkininkui neverta jos nė dirbti. Žemės ūkio technika – labai brangi. Todėl neįmanoma galo su galu sudurti.

Deja, žemdirbiams, ypač mažžemiams, iš tikrųjų sunku.

O ar kur nors žemę dirbantiems žmonėms lengva? Visur sunku. Tik skundai ir aimanos nepadės – ieškome išeities. Sutikau išradingų ūkininkų, kurie ir iš nedidelio žemės sklypo sugeba išgyventi, ėmęsi papildomo verslo: kas šiltnamiuose augina daržoves, kas užsisodino braškių, kas užsidirba meistraudamas. Blogiausia, kai, pasidavus nevilčiai, nuleidžiamos rankos. Atseit, ekonomiškai tik stambus ūkis, o tam, kas turi mažai žemės (tokių Lietuvoje – dauguma), belieka skursti. Mažžemės, žinoma, neprilygs stambiam, tiekiančiam daug produkcijos

(Nukelta į 4 p.)

Ūkis Pennsylvania valstijoje. Gal neužilgo panašiai atrodys ir Lietuvos ūkininkų sodybos? Viktoro Kučo nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **KONFERENCIJA.** Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus dalyvavo nevyriausybinių Vokietijos *Bertelsmann* fondo surengtoje tarptautinėje konferencijoje "Rytų ir Vidurio Europa kelyje į Europos Sąjungą" ir ir skaitė joje pranešimą.

• **PASIAIŠKINIMAS.** Rusijos ambasadorius Vilniuje Konstantin Mozel buvo iškviestas į Lietuvos užsienio reikalų ministeriją pasiaiškinti dėl manevrų "Vakarai'99", kurių metu repetuojamas išiveržimas į Baltijos valstybes.

• **REIKALAVIMAS.** Seimo Pirmininko pavaduotojas Romualdas Ozolas pareiškė pasipiktinimą Izraelio ambasadoriaus Oded Ben-Hur išpuoliu prieš Lietuvą ir paragino Užsienio reikalų ministeriją tartis su Izraeliu dėl naujo ambasadoriaus paskyrimo. R. Ozolas teigia esąs įsitikinęs, kad O. Ben-Hur padarė viską, stengdamasis sukiršinti žydus ir lietuvius, suniekinti Lietuvos valstybę. Birželio 21 d. vakare kalbėdamas Jungtinių Valstijų žydų bendruomenių sąjungos ir Lietuvos žydų bendruomenės vakarienėje Vilniaus Rotušėje Izraelio ambasadorius O. Ben-Hur pareiškė, jog karo nusikaltėliai Lietuvoje jaučiasi lyg rojuje. Anot jo, Baltijos šalims bus nelengva įsijungti į Europą, jeigu jos nesiskaitys su praeitimi. Reikalavimą atstatyti O. Ben-Hur pareiškė dar du Seimo nariai – Rimantas Smetona ir Kazys Bobelis.

• **TŪKSTANTMEČIO ŽYGIO DALYVIAI – LIETUVOJE.** Birželio 23 d. 10 valandą ryto Lietuvos valstybės sieną Kuršių nerijoje iš Rusijos pusės kirtę Tūkstantmečio taikos žygio dviarais aplink pasaulį dalyviai. Kartu su trimis lietuviais – Goda Čiplyte, Sigitu Kučiu ir Edvardu Žižiu – atvažiavo du italai, du lenkai, vokiečiai, meksikietis, kroatė ir perujietis. Žygio dalyvius ties Lietuvos siena sutiko giminės, draugai, daugiau kaip 60 Lietuvos dviratininkų. Iškilmingos sutiktuvės įvyko Nidos kultūros centre. Neringos meras Stasys Mikelis pasirašė Taikos juostoje. 40 metrų ilgio balto audinio juostoje pirmasis pasirašė Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus. Dabar joje – keliasdešimt žymių pasaulio žmonių palinkėjimai. Trečiajam tūkstantmečiui skirtą žygį dviratininkai pradėjo praėjusių metų rugpjūčio 28 dieną ir baigs pirmąją 2000 metų dieną Japonijoje, Hirosimos mieste. Per 322 dienas dviratininkai įveikė apie 15,000 km, liko dar 11,000 km.

• **KREPŠINIS.** Lietuvos rinktinė – kitame Europos čempionato etape, kartu su visais krepšinio aštuoliolais džiaugiasi "Lietuvos rytas". Pirmajame Europos pirmenybių etape Prancūzijoje ji laimėjo dvi pergales ir pateko į aštuntfinalį. Lemiamoje kovoje Lietuvos komanda 82:64 nugalėjo Graikiją.

• **JONINĖS.** Ilgiausios metų dienos ir trumpiausios nakties simbolis – Joninių laužas – birželio 23 d. suliepsnojo Nemuno ir Neris santakoje. Per Jonines pasikeitė Jonai: Seimas pritarė Prezidento dekretui ir buvusį JAV kariškį Joną Kronkaitį paskyrė naujuoju kariuomenės vadu. Jis pakeitė gen. Joną Andriškevičių.

• **IŠLEISTUVĖS.** Prezidentas Valdas Adamkus, sveikindamas Kauno "Aušros" gimnazijos abiturientus, prisiminė metus, praleistus šioje mokykloje. Jis paspaudė rankas beveik pusei šimto 81-osios laidos abiturientų, kuriems įteikti vidurinio mokslo baigimo atestatai.

Diena, kai baigusieji į savąją Alma Mater renkasi atsiimti diplomų, neabejotinai studentiškaime gyvenime būna pati gražiausia, tvirtina "Kauno diena". Kauno technologijos universitete diplomai įteikti 2 tūkst. 714 jaunųjų specialistų.

• **KO GAILISI SEIMO NARIAI?** Seimo Žmogaus teisių komiteto nariai neseniai kreipėsi į Prezidentą V. Adamkų prašydami, kad jo vadovaujama Malonės komisija labiau atsižvelgtų į Seimo narių rekomendacijas dėl malonės suteikimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems. Prezidento patarėjas Kęstutis Šimkus "Lietuvos rytui" sakė, kad kartais Seimo nariai tarpininkaudami nelabai atidžiai įvertina nuteistojo asmenybę ir pavojingumą visuomenei. Seimo narys Vytautas Čepas tarpininkavo dėl malonės suteikimo Tadiui Meškuočui. Šis asmuo buvo lygtinai nuteistas už turto prievartavimą. Po teismo T. Meškuotis su bendrininkais ėmėsi plėšikavimo. Gauja kaukėtų, policininkų uniformomis apsirengusių banditų verždavosi į butus: antrankiais surakinę šeimininkus, grobė pinigus ir daiktus. Šiuo metu plėšikas, kuriuo susirūpino Seimo narys, yra atlikęs tik pusę bausmės, kolonijoje jau keliskart baustas, nesumokėjęs daugiau kaip 116,000 Lt ieškinio. Kolonijos administracija nepritaria malonės suteikimui.

• **VIESULAS.** Birželio 20 d. popietę šalia Vilniaus, prie Balžio ežero, galingas viesulas netikėtai užklupo poilsiautojus. Per keletą minučių uraganinis vėjas išvartė šimtus medžių. Žuvo 53 metų vyriškis, į gretosios pagalbos ligoninę atgabenta 49 metų amžiaus moteris su sulaužytais šonkauliais, į vaikų reanimacijos skyrių paguldytas 12 metų berniukas dėl kaukolės lūžių. (Pagal Eltos pranešimus)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Birželio 18 d. Suomijos prezidentūroje baigėsi įtemptos derybos tarp JAV gynybos departamento pareigūnų ir Rusijos kariuomenės vadų. Daug rūpesčio sukėlė skubus Rusijos kariuomenės atvykimas į Kosovo provincijos sostinės Prištinės oro uostą. Tiesa, iš pradžių rusų atvyko nedaug, tačiau tie keli šimtai vyrų su šarvuočiais užėmė į uostą vedančius kelius ir paskelbė, kad jų daliniai atvyko Jungtinių Tautų vardu ir su NATO neturi nieko bendro.

Daugeliui vyresnio amžiaus žmonių tas skubus oro uosto užėmimas priminė raudonosios armijos atskubėjimą į Berlyną II Pasaulinio karo pabaigoje. Lėtas Vakarų kariuomenių žygiavimas link Elbės upės baigėsi rytinės zonos, vėliau vadinamosios Vokietijos demokratinės respublikos sukūrimu, pagaliau "Berlyno sienos" statyba. Todėl nenuostabu, kad Vakarų spauda klausinėjo, ar ir Kosovo bus steigama Rusijos valdoma zona, ar Kosovas bus padalintas į serbų ir albanų valstybes?

Derybose Helsinkyje susitarta, kad Prištinės miesto oro uostas bus tvarkomas ir valdomas bendrai. Rusija bus atsakinga už teritorijos administravimą, Amerikai priklausys oro erdvės kontrolė. Rusijos daliniai nebus pavaldūs NATO kariuomenės vadams. Trijose Kosovo provincijos zonose taikos palaikymo veiksmuose rusai taip pat dalyvaus per savo ryšių kariuomenes. Tris aukštus ryšininikus Rusija laikys ir NATO administraciniame centre Neapolyje.

Iš pradžių į Kosovą atvyko apie 300 Rusijos kariuomenės, skubiai perkelti iš Bosnijos, kur jie dalyvavo taikos palaikymo pajėgose kartu su kitų Europos šalių kariuomenėmis. Staigus oro uosto užėmimas pradžioje buvo paskelbtas "nesusipratimu". Tik vėliau patį Rusijos spauda paskelbė, kad tai buvo gerai apsvarstytas ir suplanuotas žygis. Jo rengime dalyvavo net pats Rusijos gynybos ministras, 61 m. amžiaus Igor Sergejev, buvęs Rusijos raketinių ginklų jėgų viršininkas. "Kosovo plano" autoriumi laikomas

SUPLANUOTA RUSIJOS "KLAIDA"

armijos generolas Anatolij Kvasnin. Šis planas buvo pateiktas pačiam prezidentui B. Jelcinui, kuris jį patvirtinęs.

Didžiausias Amerikos ir NATO priešas Rusijos kariuomenės vadovybėje esąs štabo tarptautinių reikalų direktorius generolas Leonid Ivasov. Jis labai kritikavęs Rusijos taikos pasiuntinio Jugoslavijos konflikte, buvusio premjero V. Černomyrdino veiklą. Ne menkesnis "kapi-talistų" priešas rusų štabe esąs ir į Kosovą atskubėjusios Rusijos kariuomenės vadas generolas Viktor Zavarzin. Svarbus Amerikos priešininkas esąs ir generolas Jevgenij Barmiancev, Rusijos ambasados Belgrade karinis atašė. 1983 m. jis buvo atašė Vašingtone, tačiau išprašytas už bandymą šnipinėti. Planuojant žygį į Kosovą, daug prisidėjo ir Vyriausios karo žvalgybos (GRU) viršininkas gen. Valentin Karabelnikov.

Helsinkyje susitarta priimti iš 10 asmenų susidedančią Rusijos delegaciją NATO centre ir tartis su jais dėl dalyvavimo taikos palaikymo veiksmuose. Numatyta labiau atsižvelgti į jų pageidavimus. Sutartį pasirašė gynybos ministras gen. Igor Sergejev ir užsienio reikalų ministras Igor Ivanov. Sutartis patikusi ir prezidentui B. Jelcinui.

Nėra jokių abejonių, kad tarp Rusijos generolų yra nemažai komunistinio režimo šalininkų. Pavyzdžiui, vėta paminėti parašutinininkų vadą generolą pulkininką Georgijų Špaką, kurio sūnus žuvo Čėčėnijoje 1995 m., kai Rusijos kariuomenė užpuolė šią kalniečių tautą. Jis pats yra Afganistano karo veteranas. Aišku, kad tokiems nepakeičiamam su NATO karine vadovybe. Todėl ir buvo parengtas planas, kaip Rusijos kariuomenės pirmiesiems atsiverti Kosovo provincijos sostinėje ir parodyti pasauliui, kad "Rusija nepardavė Serbijos", bet gelbsti savo bičiulį Slobodaną Miloševićių. Su juo palaikomi glaudūs ryšiai. Jugoslavijos ambasadorius Maskvoje yra S. Miloševićiaus brolis.

Senam komunistui ir etninių žudynių rengėjui S. Miloševićiui globos gali tikrai prireikti, nes vis daugiau serbų kelia prieš jį balsą. Pats sunkiausias smūgis valdžios vadovui buvo įtakingos Serbijos stačiatikių bažnyčios vyskupų sinodo atsisaukimas, paskelbtas birželio 15 d. Jame ortodoksų vyskupai rašo, jog visiems aišku, kad Jugo-

slavijai reikia naujos vadovybės, kuri būtų priimtina "namie ir užsienyje". Vyskupai siūlo įsteigti "Tautinio gelbėjimo" vyriausybę, kuriai tektų išspręsti vidaus uždavinius ir nutraukti izoliaciją, dabar gaubiančią šalį.

Vakarų šalpos organizacijų pareigūnai daug girdėjo apie serbų žiaurumus: apie vietinių gyventojų albanų žudynes Kosove, priverstinį jų gabenimą į kaimyninę Albaniją ir Makedonijoje įsteigtas stovyklas. Dabar atvykę užsienio kareiviai ir korespondentai įsitikino, kad pabėgėlių pasakojimai tik maža dalele teatspindi albanų kančias. Vakarų spaudos leidiniuose matome albanų kaimelių šulinių nuotraukas. Jų nebebus galima naudoti, nes ten pūva sumesti nužudytųjų kūnai. Dabar sukami dokumentiniai filmai apie gyvus sudegintus žmones, žiaurius moterų ir vaikų kankinimus. Nenuostabu, kad serbų stačiatikių vadovai, besirūpinantys Kosovo kalnuose esančiomis serbų bažnyčiomis, šventomis vietomis, senais vienuolynais ir senomis kapinėmis, bando įtikinti S. Miloševićių, jog atėjo laikas jam pasitraukti. Pasaulis greit neužmirš šio genocido. Neveltui albanai serbus vadina "juodaširdžiais".

Jugoslavijos parlamente iš koalicijos su S. Miloševićiaus "socialistais" pasitraukė radikalų partija. Opozicijos grupuotės reikalauja, kad vyriausybė pasitrauktų, nes ji parlamente nebeteri daugumos. Valstybės vadovas šių reikalavimų dar negirdi, bet ragina piliečius per 40 dienų atstatyti svarbų tiltą per Dunojų.

Kosovo keliai užkimšti ne tik namo grįžtančių albanų, ne tik besitraukiančios serbų kariuomenės, bet ir civilių serbų, bėgančių iš savo kaimų ir miestelių, bijančių albanų keršto. Anglijos generolas, didžiausios Kosovo zonos NATO kariuomenės vadas *Sir Michael Jackson* paragino serbus nebėgti iš namų, nes jo kareiviai gins ir saugos nuo smurto visus gyventojus, nežiūrint jų tautybės ir religijos. Bet serbai nelinkę tuo tikėti ir sako: "Jis nepažįsta albanų".

Keliais sakiniiais

• Geltonojoje jūroje Pietų Korėjos karo laivai nuskandino Šiaurės Korėjos torpedinį

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. 216 531-8428

e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. – Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams – \$35.00, pusei metų – \$20.00, pima klase – \$58 • Oro paštu į užsienį metams – \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redakcijos skiltis

Naujasis Dekanozovas?

Vos prieš kelias savaites paaikškėjo, kad pasiekta niekšybės viršūnė – išsityciota iš Lietuvos valstybės himno. Išsityciota iš lietuvių tautos, iš valstybės, turinčios garbingą tūkstantmetę kovos už savo laisvę istoriją. Ypač įžuliai, nesiskaitant su jokiais tarptautinio bendravimo normomis, klastojant pagrindinius Antrojo pasaulinio karo istorijos faktus, apkaltinta visa tauta, apkaltinta žemė, nuo seniausių laikų iki mūsų dienų tebeiteikianti jaukų prieglobstį įvairių tautų atstovams, tarp jų – ir žydams.

Atrodo, kad po tokio išpuolio bent trumpam laikui turėjo apsimaminti net patys įžuliausi tarptautinių provokacijų rengėjai, patys aršiausi pasaulio tautų kiršintojai ir neapykantos platintojai. Juk po šio nusikaltimo neišvengiamai turėjo ateiti jei ne pelnytas atpildas, tai bent nedviprasmiškas perspėjimas liautis. Tačiau štai, praėjus vos kelioms savaitėms, tenka skaitytojams pranešti apie naują, nė kiek ne mažiau gėdingą išpuolį prieš Lietuvą. Apsilankęs Vilniuje, Izraelio ambasadorius Lietuvai Oded Ben-Hur, šiaip jau gyvenantis Rygoje, viešame renginyje pareiškė, kad Lietuva yra tikras rojus karo nusikaltėliams. Nė kiek nesiskaitydamas ne tik su diplomatui privalomu etiketu, bet ir su paprasčiausiu mandagumu, sėdėdamas už vakarienių stalo ir kramtydamas lietuvišką pyragą, ambasadorius postringavo, jog Lietuva dėl to turėdama problemų, stodama į Europos Sąjungą. Maža to, Oded Ben-Hur užsipuolė trijų Baltijos valstybių prezidentų sudarytas komisijas nacių ir sovietų okupacijų nusikaltimams ištyti. Anot jo, tegu niekas net nebando lyginti šiuos didžiausius istorijoje nusikaltimus prieš žmoniją, prieš tautų laisvę ir jų apsisprendimą.

Beje, jau kelintą kartą šis "diplomatas" atvirai užpuola valstybę, kurioje jis įgaliotas atstovauti savo šaliai. Prieš

kurį laiką iškilmingame Lietuvos Seimo posėdyje, girdint dideliui būriui užsienio svečių, jis apšmeižė lietuvių tautą ir išniekino jos istoriją. Po šio išpuolio iškviestas pasiaiškinti, bandė įrodinėti, kad jį "ne taip suprato". Tačiau naujasis šmeižto protrūkis rodo, kad Oded Ben-Hur moka aiškiai išreikšti savo teiginius. Kyla tik klausimas, kieno interesus atitinka tokia jo veikla. Tik jau ne žydų tautos! Tauta, kurį amžių tėkmėje pati daug iškentėjo, niekada negalėtų šmeižti kitos, ilgus nelysės metus kentusios tautos. O gal Lietuva Oded Ben-Hur asmenyje jau turi naują Dekanozovą?

Kodėl tautų kiršintojai taip bijo viešo istorinių faktų nagrinėjimo? Kodėl juos apima siaubas išgirdus, kad apibendrinami komunistinio režimo nusikaltimai? Todėl, kad komunistinis žvėris viešpatavo daug ilgiau už nacistinį, vykdė nepalyginamai didesnę tautų genocidą ir atėmė gyvybę daug kartų didesniais skaičiais žmonių, tačiau dar nesusilaukė ne tik tarptautinio teismo, bet ir platesnio viešo pasmerkimo. Todėl, kad visų pasaulio tautų istorijos vadovėliuose dar nėra atskleistas komunistinės doktrinos pamišėliškumas ir žmogėdriškumas. Jei su nacizmu žmonija atsisveikino visam laikui, tai komunistinė pabaisa ne tik nebuvo sunaikinta, bet vėl kaupia jėgas naujiems nusikaltimams. Tam ir patelkiami tautų kiršintojai bei istorijos klastotojai.

Ne iš Lietuvos žemės kilo nacizmas ir komunizmas. Ne Lietuva planavo sunaikinti žydus, čigonus, totorius ir kitas, dvidešimtojo amžiaus tironams "nereikalingomis" atrodžiusias tautas. Ne Lietuva planavo raudonąją "pasaulinę proletarinę revoliuciją". Užtat jau matyti, kas labiausiai bijo, kad nepaaiškėtų dalyvavimas kruvinuose veiksmuose prieš lietuvių, latvių, estų ir kitas komunizmo iškankintas tautas.

Juozas Žygas

Nors bažnyčiose giedama: "Nuo bado, maro, ugnies ir karo gelbėk mus, Viešpatie!", tačiau kuomet 1941 m. birželio 22 d. rytą, vos švintant pasigirdo lėktuvų ūžimas ir bombų sprogimai, tai žmonės Dievui dėkojo. Jie dėkojo, kad košmaras, kuris buvo visą kraštą užgožęs, pagaliau pasibaigs. Yra tekę girdėti ir skaityti, kad žmonės, išgirdę bombų sprogius, net vaikams sakė: "Klaupkime ant kelių ir Dievui dėkokime, kad pagaliau karas prasidėjo."

Nors žmonės gerai žinojo, kad karas gaisrus ir mirtį neša, bet vis tiek jis atrodė geriau už komunistinį košmarą. Net tie, kurie tikėjosi, kad su okupantais bus galima sugyventi, tai vos prieš savaitę vykę žmonių trėmimai, vaikų klyksmas ir šunų staigimas daugelio ausyse dar tebe skambėjo. Jiems geriau atrodė karas, negu komunistų žadėta taika. Tiems, kurie karo kaip išganymo laukė, tai bombų sprogimai lyg graži simfonija skambėjo. Tik tie nusigando, kurie buvo tautai nusikalę!

Kaune tą sekmadienį apie pietus Ukmergės plentu pra-

"AČIŲ DIEVUI, KAD KARAS PRASIDĖJO..."

dėjo autobusai ir sunkvežimiai į rytus važiuoti. Jie buvo perpildyti "geriausiais iš geriausių", bėgusių nuo liaudies "malonės", t.y. keršto. Sunkvežimiai buvo žydais aplipę. Jeigu dabar bandoma teigti, kad jų tik vienas kitas okupantams tetalkininkavo, tai kodėl tiek daug jų baimės apimti bėgo?

Sekmadienio popietėje bėgimas jau pasidarė masinis. Naujesniuose ir geresniuose namuose beveik visus butus buvo užėmę komisarijai, politrukai ir "nenugalimosios" armijos karininkai su savo "katiušomis". Jos atvyko tik su mažais ryšulėliais arba visą savo turta į skarą susivyniojusios. Begyvendamos toje "skurdžioje ir atsilikusioje" Lietuvoje, ne tik atkuto, bet ir prasigyveno. Į atsiųstus kariškus sunkvežimius jos krovė didžiulius lagaminus vieną ant kito, o ant jų viršaus ir pačios užsiritos. Jų veiduose džiaugsmo nebuvo, kad "atsilikusią" Lietuvą apleidžia ir grįžta į savo "klestinčią" tėvynę.

Lietuvių veiduose matėsi paslėptas džiaugsmas. Žinoma, atvirai džiaugsmą rodyti dar buvo rizikinga, nes kaip visuotinai žinoma, sužeistas žvėris yra pats pavojingiausias. O raudonasis žvėris jau sužeistas buvo ir kraujavo. Bebėgdamas koks komisaras, jeigu būtų pamatęs viešai be-

siųpsantį, tai galėjo vietoje nušauti. Be to, visur dar tebesimaišė slaptieji agentai.

Pirmadienio rytą padėtis jau buvo žymiai aiškesnė. Jau buvo žmonių, kurie užsienio radijo pasiklausė. Iš jų gautos žinios iš lūpų į lūpas ėjo. Jau buvo aišku, kad vokiečių puolimas visu frontu vyksta, o "nenugalimoji" visur, beveik be rimtesnio pasipriešinimo bėga. Apie 10 val. ryto gatvėse pasklido žinia, kad per radiją paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas ir pranešta, kad sudaryta Lietuvos vyriausybė. Tai šen, tai ten girdėjosi šūviai. Žmonės traukė paslėptas trišpalves ir jas kėlė prie savo namų. Gatvėse jau vaikščiojo ginkluoti vyrai su baltais raiščiais ant rankovių.

Girdėjau tokį atvejį, kad vienų namų buvęs kiemsargis rengėsi kelti vėliavą. Tai pamatęs buvęs namų savininkas ir buvęs aukštas valdininkas keikdamasis iš sargo rankų vėliavą išplėšė. Tačiau vidurdienį po ilgo tylėjimo jau linksmai skambėjo bažnyčių varpai. Moterys gatvėse žegnojosi ir daugelis verkė. Vienos verkė iš džiaugsmo, o kitos, kad artimieji buvo išplėsti ir gyvulinuose vagonuose į nežinią išvežti. Tos, kurių sūnūs buvo kariuomenėje, meldėsi ir verkė dėl jų likimo. Visuotinis džiaugsmas kartu su ašaromis maišėsi!

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

agentūros klaida. Kinų prekybos ministras sakė, kad pasitarimai nebus atnaujinti, kol ambasados klausimas nebus išspręstas.

• Kaip parodė Belgijos parlamento rinkimai, pagarsėjęs maisto produktų užteršimo nuodingomis medžiagomis skandalas labai pakenkė valdančiai koalicijai. Krikščionys demokratai prarado 9 vietas 150 vietų parlamente. Socialistai prarado septynias vietas. Daug naujų vietų laimėjo žalieji ir konservatoriai. Didelius nuostolius belgams atnešė nuodingais junginiais užteršta vištiena, kiauliena, sviestas, kiaušiniai ir kt. Bene daugiausia pakenkė tai, kad vyriausybė prieš rinkimus bandė šį skandalą nuslėpti.

• Pietų Afrikos prezidento vietą perėmė buvęs viceprezidentas *Thabo Mbeki*. Savo pavaduotoju jis pasirinko *Jacob Zuma*. Įdomu, kad pastarojo buvusi žmona ir buvusi sveikatos ministrė *Nkosazana Zuma* dabar paskirta

užsienio reikalų ministre. Vadovaudama sveikatos ministerijai, ji gerokai įpykdė vaistų pramonės verslininkus ir tabako pirklius.

• Viceprezidentas *Al Gore* oficialiai paskelbė apie savo kandidatavimą į prezidento vietą. Jis prašė korespondentų nenustepti, jei jis kartais pasakys "ne", išgirdęs kurį nors naują prezidento sumanymą.

• Birželio 15 d. mirė Anglijos katalikų vadovas kardinolas *Basil Hume*. Jam buvo 76 metai.

• Po trumpos pertraukos vėl įsiliepsnojo Etiopijos ir Eritrėjos karas.

• Tarptautinėje aviacijos parodoje Prancūzijoje, vos pakilęs sudužo Rusijos naujasis lėktuvas. Du lakūnai išsigelbėjo.

• Kovas prieš valdžią Filipinuose vėl pradėjo komunistinė grupuotė, pasivadavusi liaudies armija. Susidūrimuose žuvo 5 valdžios kareiviai, o 10 dingo be žinios.

Tęsiame pokalbį apie Lietuvos kaimą*(Atkelta iš 1 p.)*

ūkininkui. Betgi kai dirbi, valandų neskaičiuodamas, įsitikini, kad produkcijos savikaina ne tokia jau didelė. Darbšti šeima, šį tą parduodama turguje, dar ėmusis kokio verslo, gali neblogai gyventi ir nedideliame ūkyje. Patiems dirbti žemę visuomet apsimo-ka. Ir jei šeima gali išsimaitinti iš žemės, pernelyg skystis neturėtų. Negalėjau atsisitebėti, kaime sutikęs žmonių, aimanuojančių, kad brangu nusipirkti dešros, pieno, tačiau nelaikančių nei karvių, nei kiaulių.

Dėl mažų mėsos, pieno supirkimo kainų seniai ginčijamasi. Žemdirbiai piktinasi, kad litras nugriebto pieno parduotuvėje tris ar net keturis kartus brangesnis už tą, kuris iš jų superkamas. Akivaizdu, kad produkcijos perdirbėjai, prekybininkai

skriaudžia žemdirbius.

– Žinoma, skriaudžia. Ir nėra ko tikėtis, kad perdirbimo pramonės monopolininkai nesiektų kuo didžiausio pelno, kad juos sugraudins žemdirbių dejonės. Geriausiai būtų buvę privatizuojamas perdirbimo įmonės perduoti žemdirbiams, bet dabar jau šaukštai po pietų. Tad nėra kito kelio, kaip patiems steigti savo pienines, mėsos perdirbimo cechus, malūnus, kaip ir daugelyje Vakarų šalių, burtis į kooperatyvus. Turėdamas tai omeny, aš ir pasiūliau steigti žemės ūkio mokyklose sūrinės.

Bet mažosios pieninės, nedideli mėsos cechai neišlaiko stambių įmonių konkurencijos. Tad ar tikslinga tokias įmonėles steigti, kai ir stambiosios neretai dirba vos puse pajėgumo?

Iš karto konkuruoti su

stambiomis įmonėmis smulkios, žinoma, negali, tačiau ilgainiui, įsteigus jų daugiau, monopolininkai negalės pernelyg įsisiautėti. Antai jau dabar privatūs malūnai patiekia daugiau kaip trečdalį produkcijos ir stambiosios grūdų įmonės negali to nepaisyti. Nedidelės sūrinės žemės ūkio mokyklose, nors ir neturėdamos pelno, taip pat duoda naudos: moksleiviai aprūpinami savais, pigesniais pieno produktais, o svarbiausia – čia jie įgyja verslo įgūdžių ir ateityje galės sėkmingiau patys jo imtis. Greitos sėkmės nenorėkime, tačiau darbštumas, atkaklumas, išmonė anksčiau ar vėliau atneš naudos. Kaimui labai reikia sumanių, išradingų žmonių, galinčių patraukti kitus – vadovauti kooperatyvams, steigti įmones, agroservisus.

*Iš "Valstiečių laikraščio"****Lietuvos kaimo istorijos*****IR KO TIK GYVENIME NEBŪNA...**

Jau praėjo daug metų nuo to laiko, kada dirbau Biržų rajono Kirdonių aštuonmetėje mokykloje. Mūsų mokyklą lankė artimesnių kaimų ir vienkienų vaikai. Iš Gulbinų vienkienio vaikščiojo trys broliai Zemlickai: vyriausias – Vytautas, antrasis – Algis ir jauniausias – Vincukas.

Vytautas, baigęs mūsų mokyklą, įstojo į Panevėžio proftechninę ir įgijo elektriko specialybę. Įsidarbino Pasvalio rajono Naradavos sodininkystės sovchoze elektriku. Dirbo gerai, nes buvo pareigingas ir stropus. Deja, tik ligi to laiko, kol atsirado draugų, kurie jį įtraukė į "išgeriančių" kompaniją. Ir po vieno tokio išgėrimo Vytautą atrado paskendusį Naradavos tvenkinyje. Ant skenduolio kūno smurto žymių nerasta, o apklausus liudininkus, paaiškėjo, kad Vytautas ir jo draugai tą vakarą buvo labai girti. Tėvai Vytautą palaidojo Daumėnų kapinėse.

Antras brolis Algis, atlikęs karinę tarnybą, apsivedė ir gyveno Biržuose. Įsidarbino Biržų alaus gamykloje. Kartą eidamas su draugais iš darbo (irgi visi buvo "išgėrę") susilažino, kad jis pereis per Apaščios tilto šoninę metalinę, siaurą atramą. Vienas draugas dar bandė jį atkalbėti, bet Algis buvo neperkalbamas. Užlipo ir pradėjo eiti. Paėjo beveik iki pat tilto vidurio, susverdėjo ir įkrito į upę. Draugai pradėjo juoktis, o jis iškilo į paviršių ir vėl pasinėrė. Tada du šoko į vandenį jo gelbėti, bet kai ištraukė iš upės, jis jau buvo nebegyvas. Nepadėjo nei

Bronė Savickienė

dirbtinis kvėpavimas. Jį palaidojo žmona senosiose Biržų kapinėse.

Trečiasis brolis Vincas mokėsi vidutiniškai, bet buvo geras sportininkas, puikus plaukikas. Jų sodyba buvo netoli Gulbinų ežerėlio. Dažnai jis vasaros metu eidavo ten su draugais maudytis. Baigęs mūsų mokyklą įstojo į Vabalninko žemės ūkio technikumą ir įgyjo mechaniko specialybę. Įsidarbino viename kolchoze mechaniku. Dirbo gerai. Tačiau, kai jaunuoliai pradeda gyventi savarankiškai, jie nesugeba atsispirti vyresnių bendradarbių gundymui išgerti kartu su jais.

Vincą gėrimas veikė labai blogai: kai daugiau išgėrė, jis tiesiog išprotėdavo. Pradžioje jo ligos niekas nepastebėjo. Kartą pasisakė savo bendradarbiams, kad kai jis išeis atostogų liepos mėnesį, važiuos į Maskvą pirštis Alai Pugačiovai (tai – populiari dainininkė). Draugai iš šio sumanymo smagiai pasijuokė. Visi galvojo, kad Vincas juokauja. Tačiau šis, gavęs atostogų, susiruošė į kelionę. Susikrovė lagaminą, pasiėmė dokumentus, pinigus ir išvažiavo į Maskvą. Po kelių dienų tėvai gavo pranešimą iš Maskvos, kad atvažiutų pasiimti savo sūnaus lavono. Buvo rašoma, kad Vincas Zemlickas nuskendo, bet buvo surastas Maskvos upėje.

Tėvas gavo sunkvežimį, nusipirko karstą ir su kaimynų išvažiavo į Maskvą. Namieškiai, padedant kaimynams, ruošėsi Vinco laidotu-

vėms. Po poros dienų grįžo tėvas su lavonu. Karstas buvo užkaltas ir nenorėjo jo atvožti, nes tokiam karštyje lavonas buvo irimo stadijoje. Tačiau Vinco mama verkdam pradėjo prašyti vyro, kad ji norinti paskutinį kartą pamatyti jau paskutinį savo sūnų. Atidarius karstą, motina sūnaus nepažino, nes veidas buvo išbrinkęs, plaukai nuslinkę. Ji pažiūrėjo į lavoną ir pasakė:

– Čia ne mūsų Vincukas!

Tėvas ir kaimynas parodė Vinco dokumentus ir tą dokumentą, kurį jiems išdavė Maskvoje, pasiimant lavoną. Jie motinai paaiškino, kad ilgai išbuvęs vandenyje, lavonas pasikeitė, todėl sunku atpažinti.

Palaidojo jį Daumėnų kapinėse, šalia Vytauto.

Praėjus porai mėnesių po laidotuvių, tėvai gauna iš Maskvos laišką. Skaito jį ir negali suprasti, netiki, kad šį laišką atsiuntė jų sūnus Vincukas. O Vincas rašo ir prašo tėvo, kad šis atvažiuotų į Maskvą jo pasiimti ir būtinai atvežtų jam drabužius. Jis esąs vienoje Maskvos psichiatrinėje ligoninėje. Dabar yra sveikas ir jį išrašo iš ligoninės į namus, bet jis neturi nei pinigų, nei drabužių.

Tėvas nuvažiavo ir parsivežė į namus savo paskutinį sūnų gyvą. Mama jį sutiko verkdam, tik šį kartą verkė džiaugsmo ašaromis. Ilgai jį laikė apkabinusi ir sakė, kad daugiau jo niekur iš namų nebeišleis.

Kaip Vincui sekėsi Maskvoje, parašysiu kitame laiške.

PASAULIS IR LIETUVA

* **ATVIRUMAS.** Rusijos prezidento specialusis atstovas Jugoslavijai Viktor Černomyrdin mano, kad Rusijos taikdarys įvedimas į Kosovą – "tai galimybė, beje, paskutinė, atelėti į Balkanus ir likti ten". Tai jis pareiškė spaudos konferencijoje Maskvoje, prieš išskrisdamas į Strasbūrą. "Mes turime būti ten. Mums anaipol ne vis vien, kas vyksta prie mūsų namų", pareiškė V. Černomyrdin. "Mes turime būti Balkanuose ir mes ten būsim". (ITAR-TASS, INTERFAX)

* **RUSIJOS KARIUOMENĖ KOSOVE.** Trečiadienį Rusijos gynybos ministras Igoris Sergejevas, pasibaigus uždarą Valstybės Dūmos posėdžiui, kuriame buvo svarstoma padėtis Jugoslavijoje, pareiškė, kad Rusijos taikos palaikymo pajėgos, kad galėtų vykdyti joms šalies vadovybės iškeltą uždavinį, turės savo atsakomybės zoną Kosove. Rusijos kariuomenė bus teritorijoje, kur yra svarbūs elementai: keliai, magistralės, tiltai (viadukai), oro uostas. (ITAR-TASS)

* **RUSIJOS KARINIŲ MANEVŖŲ TIKSLAI.** Žinių agentūra BNS cituoja Rusijos laikraštį "Nezavisimaja gazeta", kuris teigia, jog per šiomis dienomis vykstančius Rusijos ir Baltarusijos karinius mokymus "Vakarai 99" rengiamas planas smogti išankstinius raketų ir aviacijos smūgius Baltijos šalims ir išlaipinti desantą jų teritorijoje. "Nezavisimaja gazeta" birželio 23 d. rašo, kad vadinamieji "raudonieji", remiantis šių mokymų planais, smogia įspėjamuosius raketų ir aviacijos smūgius Baltijos šalių aerodromų tinklui, išlaipina Rusijos desantą į Estijos ir Latvijos teritoriją, o į Lietuvą įveda Baltarusijos pajėgas. (BNS)

* **PAŽADAS.** Lenkijos premjeras Jerzy Buzek, lankydamasis Vilniuje pasakė, kad Lietuva tarp Rytų Europos valstybių yra pirmą kartą kandidatė į NATO. Lietuvos premjerui Rolandui Paksui jis teigė, kad Lenkija remia Lietuvos siekį įstoti į NATO ir tikisi, kad Lietuva bus pakviesta stoti į sąjungą jau kitais metais. (DPA)

* **LIETUVOS POZICIJA.** Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, kalbėdamas NATO seminare Budapešte, pareiškė įsitikinimą, kad tolesnė NATO plėtra bei Lietuvos priėmimas į sąjungą išplės garantuoto saugumo ir stabilumo zoną Europoje. Jis priminė, kad Lietuva parėmė NATO operacijas Kosove ir aktyviai dalyvauja saugumo ir stabilumo šiame regione užtikrinimo procese. Prezidentas pažymėjo, kad NATO savo veiksmais įrodė, jog ji gali veiksmingai užkirsti kelią krizėms bei sprendžiant konfliktus. Todėl Lietuva dar kartą pareiškia apie savo ketinimą įstoti į NATO. (INTERFAX)

* **LATVIJOS POZICIJA.** Išrinktoji Latvijos prezidentė Vaira Vike-Freiberga pirmojoje savo spaudos konferencijoje pasakė, kad Latvija yra pasiruošusi pagerinti santykius su Rusija ir tikisi pasirašyti galutinę sienos sutartį su šia savo kaimyne. Ji pridūrė, kad kitas svarbus uždavinys – priimti valstybinės kalbos įstatymą. Paskutinis šio įstatymo svarstymas parlamente numatytas liepos 8-ją, tą pačią dieną, kai Freiberga bus prisaikdinta Latvijos prezidentė. (REUTERS)

* **ESTIJOS POZICIJA.** Estijos prezidentas Lennart Meri, kalbėdamas Valgos mieste per gynybos pajėgų parodą, pareiškė, kad Estijos nebaugina Rusijos ekstremistų grasinimai, taip pat Baltijos šalių pasienyje rengiami Rusijos ir Baltarusijos kariniai mokymai. Pasak prezidento, Estija rodo savo pasiryžimą stiprinti santykius su Rusija tarptautinės teisės, lygiateisiškumo ir savitarpio naudos pagrindu, kartu pabrėždamas, jog Estija taip pat rodo ketinimą, esant reikalui, ginti save. L. Meri pareiškė įsitikinimą, kad XXI amžius bus demokratinės Rusijos, su kuria Estija palaikys glaudžius draugiškus ryšius, amžius. (BNS)

* **AMERIKOS PARAMA.** Jungtinės Valstijos palaiko Lietuvoje sudarytą Tarptautinę istorinio teisingumo komisiją ir ketina finansiškai paremti jos veiklą. "Mes visiškai remiame istorinę komisiją holokausto ir sovietinės okupacijos nusikaltimams tirti, įkurtą prezidento Valdo Adamkaus 1998 metų rugpjūtį", sakė JAV ambasados Vilniuje pareigūnas. Pasak jo, "visame pasaulyje tokios komisijos pasitarnavo, padedant visuomenėms geriau suprasti jų istoriją ir kultūrą bei įvykusių tragedijų mastą". Taip jis atsiliepė į Izraelio ambasadoriaus Oded Ben Huro pasisakymą Vilniuje JAV ir Lietuvos žydų organizacijų atstovų vakarienei. (BNS)

* **VERTINIMAS.** Europos Sąjunga ir JAV mano, kad Ukraina sėkmingai perėjo prie demokratinės pertvarkymų ir orientuojasi į rinkos ekonomiką, sakoma Ukrainos spaudai išplatintame pareiškime. Šie žingsniai turi lemiamą reikšmę pastovumui Vidurio ir Rytų Europoje, taip pat visame žemyne, pažymima dokumente. Pabrėžiama, jog ES ir JAV strategiškai suinteresuotos, kad Ukrainoje būtų sėkmingai plėtojama ekonomika ir tvirta demokratija, kad Ukraina būtų plačiau įtraukta į Europos ir Atlanto struktūras. (ITAR-TASS)

Amerikos Lietuvių Tautinėje sąjungoje

Los Angeles, CA GRAŽUS BRONIAUS DŪDOS JUBILIEJUS

Birželio šeštąją, sekmadienį i Tautinių namų svetainę susirinko šių namų ir Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos *Los Angeles* skyriaus valdybų nariai bei grupė kviestinių svečių, pasirengusių gražiai atšvęsti (nors ir gerokai pavėluotą) Broniaus Dūdos 90-ąjį gimtadienį. Bet svarbiausia – tinkamai paminėti, išreikšti pagarbą ir padėką vienam nuoširdžiausių tautinės minties puoselėtojų mūsų Ramiojo vandenyno pakrantėse. Nuo tos 1953-ųjų metų dienos, kai jauno ir energingo Broniaus Dūdos kojos palietė Kalifornijos žemę, iki šiandien, stebėtinai guvus ir jaunatviškas šios šventės solenizantas nenustoję dirbęs tautinės idėjos ir Lietuvos gerovei, neieškodamas padėkos nei atpildo, tik trokšdamas atiduoti savo duoklę lietuvių išeivijai ir tėvynei. Tą užduotį per per visus turiningo gyvenimo metus jis tikrai su kaupu atliko. Tai pabrėžė ir pakartojo daugybė sveikintojų.

Tautinių namų pirmininkas ir šios šventės organizatorius Jonas Petronis tarė jautrų atidarymo ir sveikinimo bei padėkos žodį. Inž. Antanas Mažeika glaustai peržvelgė garbingą solenizanto gyvenimo kelią. Trumpai, bet labai nuoširdžiai Bronių Dūdą pasveikino Generalinis konsulas Vytautas Čekanauskas, Janina Rukšėnienė, rež. Petras Maželis, Aloyzas Pečiulis, Karolis Milkovaitis, Vincas Juodvalkis, prof. Degesys iš Vilniaus, Rūta Sakienė. Apsukrioji, visada besišypsanti Julija Petronienė, kuriai niekad nepritrūksta noro nei energijos, kelių ponių talkininkaujama, puikiai vai-

šino ir lepino svečius žinomos mūsų renginių šeimininkės Antaninos Uldukienės pagamintais lietuviškų patiekalų pietumis, o šventės prasmei pabrėžti įvežė puikų didžiulį tortą, papuoštą gėlėmis ir atitinkamu įrašu. Žinoma, netrūko skanių gėrimų, nei valiavimais palydėto šampano.

Ačiū ilgamečiui Tautinių namų pirmininkui Jonui Petroniui ir mielai jo žmonai Julijai už taip puikiai suorganizuotą šventę. Dar kartą VALIO visų mylimam ir gerbiamam p. B. Dūdai. Gaila tik, kad sunegalavusi negalėjo dalyvauti šventėje jo šešių dešimčių metų gyvenimo draugė – mieloji ponja Agutė. Jiems abiems mūsų visų nuoširdžiausi sveikinimai ir gražiausi linkėjimai.

Rūta Sakienė

BRONIAUS DŪDOS 90-METIS

(Kalba, pasakyta
jubiliejiname pokilyje)

Mielą solenizantą Bronių Dūdą esame šiuose namuose daugelį kartų pagerbę, minėdami Jo sukaktis. Šį kartą Jo garbingo 90-ties metų jubilėjaus proga drįstu kai ką ir pakartoti, nes daugelio mūsų veikliųjų bendraminčių jau nebėra, o Jų vietas užima nauji veidai.

Bronius Dūda gimė 1909 m. vasario mėn. 6 d. Maskvychių km., Subačiaus valsčiuje, Panevėžio apskrityje, pasiturinčių tėvų Kazimiero ir Veronikos (Garbaskaitės) šeimoje. Tėvas Kazimieras, kuris jau 1905 metų sąjūdyje aktyviai dalyvavo ir kurio pastangomis I pasaulinio karo metu buvo įsteigta pirmoji

toje apylinkėje lietuviška pradžios mokykla, buvo vienas iš Kupiškio kooperatyvo steigėjų. 1940 m. jis buvo bolševikų areštuotas ir dingo be žinios. Broniaus du broliai partizanai žuvo antrosios bolševikų okupacijos metais, sesuo Stasė buvo ištremta ir žuvo Sibire. Tai Dūdų šeimos kruvinos aukos, sudėtos ant tėvynės aukuro.

1924 m. Bronius baigė Kupiškio vidurinę mokyklą, o 1928 m. – Panevėžio gimnaziją. Tų pačių metų rudenį jis įstojo į Dotnuvos žemės ūkio akademiją ir ją baigė 1932 m. Studijuodamas įstojo į studentų tautininkų korporaciją "Jaunąją Lietuvą" ir per visus studijų metus jos valdybose ėjo įvairias pareigas.

Visam jaunos nepriklausomos Lietuvos valstybiniam, visuomeniniam, kultūriniam ir politiniam aparatui trūko kvalifikuotų darbo rankų. Ypač jų stokojo Lietuvos žemės ūkis. Bronius, baigęs žemės ūkio akademiją, tuoj pradeda dirbti Dotnuvos lauko bandymų stotyje. Po dviejų metų jis siunčiamas suorganizuoti naują bandymų stotį Samališkėse. 1937 m. skiriamas Žemės ūkio akademijos pavyzdiniojo dvaro administratoriumi ir ekonomikos katedros laborantu. 1940 m. Bronius Dūda – Baltosios Vokės lauko bandymų stoties agronomas, 1941-1944 m. – Kauno miesto savivaldybės daržininkystės, gėlininkystės ir kitų ūkių administratorius.

Kad ir perkrautas įvairiomis pareigomis bei darbais, bet širdies reikalai taip pat nenuskriaudžiami. 1938 m. Kalėdų antrąją dieną su savo bendrakolege Agute Marčiulynaite Kauno Prisikėlimo

Sukaktuvėninkas Bronius Dūda.

bažnyčioje sumaino aukso žiedus. Tvirtai susirištas vedybinis mazgas atlaiko visus gyvenimo sunkumus. Šių vedybų puikus derlius – keturi sūnūs ir jų gausios, laimingos šeimos.

1944 m. rugpjūčio 1 d., komunistams antrą kartą grįžtant į Lietuvą, jie taria su diev brangiai ir numylėtai tėvynei. Tremties dienas praleidžia Hanau stovykloje, eidamas kooperatyvo ir svetainės – bibliotekos vedėjo pareigas.

1949 m. su visa šeima atvyksta į JAV ir apsigyvena Waterbury. Nuo čia prasideda Broniaus Dūdos šakota visuomeninė, kultūrinė ir politinė veikla išeivijoje. Jis talkininkauja dr. Colney-Aukštikalnio vadovaujamoje lietuviškoje radijo valandėlėje. 1951 m. įsrenkamas į Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos valdybą, kur jam tenka eiti sunkias sekretoriaus pareigas.

1953 m. Dūdų šeima persikėlia gyventi į Los Angeles. Bronius įsijungia į Tautinės sąjungos *Los Angeles* skyriaus veiklą. Jis tuojau stoja į talką Bruno Gediminui jo vedamoje radijo valandėlėje. ALTS *Los Angeles* skyriuje kilus minčiai įsigyti nuosavus namus, Bronius Dūda aktyviai rėmė šią idėją ir tapo vienu iš Lietuvių Tautinių namų steigėjų. Vėliau 1972 m. paprašytas sutinka jiems pirmininkauti dvi kadencijas. Sekančiose valdybose jis aktyviai dalyvauja, būdamas išdininku ar sekretoriumi net 25 metus ir sąžiningai atlikdamas jam pavestas pareigas.

Bronius Dūda įsijungia ir

į kitų lietuviškų organizacijų veiklą. Jis dirba ALT-os skyriaus ir Lietuvių Kredito kooperatyvo valdybose, eidamas įvairias pareigas. Įkūrus "Korp! Neo-Lithuania" *Los Angeles* padalinį, jis pirmoje ir vėlesnėse valdybose dirbo išdininku ir tapo pavyzdžiu jauniesiems akademikams. 1977-1981 metais – ALTS valdybos vicepirmininkas dviejose kadencijose.

Visada kuklus ir taktiškas, Bronius Dūda kruopščiai ir nuoširdžiai atlikdavo jam pavestas pareigas. Už tai mes visi jį didžiai gerbiame ir esame Jam labai dėkingi.

Čia reikia paminėti, kad Broniui per šešias dešimtis metų ištikimai visuomet ir visur talkininkavo jo žmona Agutė, kuri taip pat yra daug dirbusi lietuviškoje veikloje. Nors ji pati kukliai teigia daug nenuveikusi, bet ir augindama keturis sūnus, Agutė Dūdienė vis tik rado laiko mokytojauti lituanistinėje mokykloje, dainuoti chore, vaidinti scenoje ir dalyvauti radijo programose, veikti ir kelias kadencijas vadovauti L.D.K. Birutės d-jos *Los Angeles* skyriui, dirbti su skautais, talkininkauti BALF-ui, Tautinei sąjungai ir kitoms darbo rankų pasigendančioms organizacijoms. Tai gražus ir didelis darbas bei pasiaukojimas, atiduotas *Los Angeles* lietuvių nausėdijai.

Reiškiame didžią padėką ir pagarbą mūsų mieliems Broniui ir Agutei DŪDOMS! Linkime Jums geros sveikatos ir dar daug gerų, laimingų metų.

Antanas Mažeika

Los Angeles tautininkų renginiai

• LIEPOS 11 d., sekmadienį, – "Gegužinė po stogu" Tautiniuose namuose. (Rūta Sakienė)

• RUGSĖJO 5 d., sekmadienį, 12:00 v. – Tautos

šventė. Kartu rengiamas ir Lietuvos prezidento Antano Smetonos 125 metų gimimo ir 55 metų mirties paminėjimas – akademija. (Rūta Sakienė)

Broniaus Dūdos pagerbime. Iš kairės: Liucija Mažeikienė, Bronius Dūda, Janina Čekanauskienė, LR konsulas Vytautas Čekanauskas, Julija Petronienė. Sveikina Jonas Petronis.

Chicago, IL VALIUKĖNŲ IŠLEISTUVĖS

Mečys ir Eleonora Valiukėnai, išgyvenę Čikagoje 48 metus, dukters Rimos kviečiami, pasiryžo persikelti į *Wyoming* valstiją. Abu Valiukėnai – labai aktyvūs tautinių organizacijų veikėjai. Mečys – Korp. Neo-Lithuania žymus filisteris, buvęs šios korporacijos vyr. valdybos pirmininkas, Tautinės Sąjungos valdybos vicepirmininkas ir Sąjungos garbės narys. Eleonora – buvusi Tautinės Sąjungos valdybos sekretorė, ilgametė Tautinės sąjungos Čikagos skyriaus pirmininkė ir Sąjungos Tarybos narė. Tad jiems išleistuves organizavo Tautinės sąjungos ir Čikagos skyriaus valdybos.

Išleistuvės įvyko birželio 1 d. "Seklyčioje". Susirinko per 50 draugų ir artimų pažįstamų, norėjusių palinkėti jiems laimingos kelionės ir jaukaus išsikūrimo naujoje vietoje. Po skanių pietų ir dar skanesnių ponios Sigutės Žemaitienės iškeptų tortų, vyko išleistuvių programa, kurią pravedė Tautinės sąjungos valdybos vicepirmininkas

inž. Vaclovas Mažeika. Jis, cituodamas poeto Bernardo Brazdžionio eiles "Per pasaulį keliauja žmogus", pastebėjo, kad tie per pasaulį keliaujantys žmonės šiandien yra Mečys ir Eleonora Valiukėnai. Jie pradėjo savo kelionę Lietuvoje: Mečys – iš Taukelių kaimo, o Eleonora – iš Kybartų. Pirmiausia jie abu atvyko į Kauną siekti mokslo ir pasiruošti gyvenimui, čia ir susipažino. Tada Lietuva žydėjo, ateitis atrodė šviesi, niekas nė nesvajėjo kur nors kitur dangintis. Bet užėjusi karas audra nubloškė juos, kaip ir daugelį mūsų, į Vokietiją. Jie apsistojo Fulingene. Čia Mečys atstovavo Laisvės Kovotojų sąjungai Vyriausiam Lietuvos išlaisvinimo komitete, čia jiedu ir sukūrė šeimą.

Visi jautė, kad Vokietijoje yra tik laikinas gyvenimas. Karui pasibaigus ir Amerikai pradarius vartus, daugelis lietuvių, tarp jų ir Mečys su Eleonora per jūras marias pasiekė Ameriką ir įsikūrė Čikagoje. Gyvendami šiame didmiestyje, jie išaugi-

no gausią šeimą, įsijungė į įvairių organizacijų, ypač Tautinės sąjungos ir Korp. Neo-Lithuania veiklą. Atrodė, kad iš čia jie toliau ir nebekeliaus. Bet kur tau! Dabar belieka jiems palinkėti gražiai išikurti naujoje vietoje.

Korp. Neo-Lithuania vyr. valdybos pirmininkas Eduardas Modestas apgailestavo, kad prarandame aktyvų, stropų filisterį ir palinkėjo išvykstantiems geros sėkmės. Tautinės sąjungos Čikagos skyriaus pirmininkė Matilda Marcinkienė padėkojo Eleonorai už kelerių metų pirmininkavimą skyriui. Vanda Mažeikienė, viena iš artimiausių Eleonoros draugių, dirbusi valdyboje jai pirmininkaujant, padėkojo už nuosirdžią draugystę ir sakė, kad ji pasiges tų telefoninių skambučių, kurie dažnu atveju tartum sutapdavo, pajutus negalias. Gi pasidalinus mintimis, jos atslūgdavo, nes suprasedavo, kaip kantriai ir Nora neša savo "kryželį". Atsisveikindama Vanda dar padėkavo B. Brazdžionio eilė-

Eleonora Valiukėnienė – 1996 metų rudenį įvykusio ALTS seimo rengimo komiteto pirmininkė.

raštį "Dainiaus baladė", kurio pagrindinė mintis buvo, kad žmogui užtektų ryžto, pasirinkus tikslą, nesustojant keliauti.

Jonas Jurkūnas, vienas iš pirmiausių Mečio draugų, prisiminė bendrą veiklą ir nuotykius pogrindyje, Laisvės Kovotojų sąjungoje, korporacijoje Neo-Lithuania ir Tautinėje sąjungoje. Tautinės sąjungos valdybos pirmininkas Petras Buchas pastebėjo, kad Mečys Valiukėnas yra didelę duoklę atidavęs Tautinei sąjungai, dirbdamas valdyboje bei aprašydamas spaudoje jos veiklą.

Dar kalbėjo Antanas Juodvalkis, Juozas Graužinis ir Vladas Vijeikis. Visi apgailestavo, kad jie apleidžia Čikagą ir linkėjo jiems sėkmės, įsikuriant *Wyoming* valstijoje.

Baigiant išleistuvių programą, Vanda Mažeikienė visų vardu įteikė jiems dovaną ir kortelę su visų dalyvaujančių parašais. Taip su "Ilgiausių metų" ir "Draugai esam, draugais būsim" dainomis atsisveikinome tikėdami, kad visi pareikšti linkėjimai jiems išsipildys.

Vaclovas Mažeika

LIETUVIŲ DIENOS BALTIMORĖJE

Jonas Kardokas

Prieš du metus, švenčiant festivalio gyvavimo 25 metų sukaktį, valdyboje dar dalyvavo 3 asmenys, kurie per visus 25 metus jo rengimo valdybose. Tačiau šiais metais beliko tik viena – Elena Okienė, kurios ilga patirtis labai palengvina visų kitų darbą. Šių metų valdyboje dirbo: Regina Sajauskienė – pirmininkė, Jonas Kardokas – sekretorius, Elena Okienė – kasininkė, Joan Smith ir Marytė Patlabaitė – skelbimų ir svečių kvietimo sekretorės.

Prie festivalio pasisiekimo vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo visas tuzinas dar "gyvų" organizacijų: Šv. Alfonso Romos katalikų bažnyčia; Lietuvių namai; Baltimorės Lietuvių atletų klubas; Lietuvių organizacijų taryba; JAV Lietuvių bendruomenės Baltimorės skyrius; Amerikos legiono 154-asis lietuvių postas; Baltimorės lietuvių muziejus; Lietuvių radio valandėlė; šokių grupė "Malūnas", Lietuvių kalbos ir kultūros klubas, Lietuvių tautinis knygynas, Karaliaus Mindaugo šeštadieninė mokykla. Festivalio atidarymo ceremonijoms vadovavo *Raymond Beares*. Solistas G. Dambravas sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Festivalį sveikino šie svečiai: Lietuvos ambasadorius Stasys Saka-

lauskas, kongresmenas *Ben Cardin* ir kiti *Maryland* valstijos senatoriai ir Atstovų rūmų nariai. Taip pat prisidėjo ir Lietuvių bendruomenės Baltimorės skyriaus pirmininkas Vytautas Eringis bei Tarybos pirmininkė Elena Armanienė.

Programą užpildė šokių grupė "Malūnas", Karaliaus Mindaugo šeštadieninė mokykla, ansamblis "Jorė" ir muzikai: akordeonistas Juozas Sujeta ir Jonas Lekavičius su savo orkestru. Šie muzikai linksmino lankytojus ir programos pertraukų metu: Juozas Sujeta – salėje, o Jono Lekavičiaus orkestras – palapinėje. Lietuvių namų vedėja ir šeimininkė Aldona Budienė su padėjėjomis paruošė tikrai lietuviškus patiekalus: lietuviškas dešras su kopūstais, kugelį, bulvines dešras, lietinius su mėsa ir įvairius jų derinius. Atletų klubo lietuviški šaltibarščiai su vokiškomis dešrelėmis bei kitais amerikoniškais valgiais buvo lyg tarptautinė mišrainė. Šeštadieninės mokyklos tėvai vaišino įvairiais pyragais. Lietuvių namų alus su "viryta" ir vynu, Atletų klubo "švelnieji" gėrimai malšino troškulį.

Parodų stalai buvo apkrauti lietuviškomis knygomis, lietuviškais drožiniais, pagamintais vietinių meistrų ir atvežtais iš Lietuvos. Šiau-

diniai kalėdinių eglių papuošalai, juvelyriniai dirbiniai traukė dailiosios lyties lankytojas. Dėmesį atkreipė ir Lietuvos dekoratyviniai stiklo dirbiniai. Vienu žo-

džiu, buvo galima patenkinti ir fizines, ir "dvasines" užgaidas. Ačiū visiems, bent koku būdu prisidėjusiems prie šiemetinių "Lietuvių dienų" pasisiekimo ir lietuvių vardo skleidimo tarp amerikiečių.

Šiomet, birželio 5 ir 6 dienomis įvyko jau 27-osios "Lietuvių dienos". Nuo 1972 metų nepraleista nė vienerių metų be "Lietuvių dienų" arba, kaip čia įprasta vadinti, festivalio. Tad ir šiomet, nors kiek silpnesniu balsu, tačiau Baltimorės miestui ir apylinkėms dar sušukome: "Mes esame lietuviai! Mes dar gyvuojame ir prisidedame prie šio miesto ir priemiesčių gerbūvio kėlimo. Mes dar šokame ir dainuojame, dalyvaujame politiniuose sprendimuose, įtakodami mūsų atstovus valstijoje ir Vašingtone."

Nors mes vis bandomė kuo garsiau šiuos žodžius ištarti, bet dar atsiranda vietinių, kurie mūsų neskiria nuo liuteronų, vadindami mūsų Lietuvių namus "Lutheran Hall". Mūsų gretos vis retėja, jaunimas įsijungia į amerikietišką gyvenimą, o mus, senesnius, metų našta vis labiau spaudžia ir išstumia iš dirbančiųjų gretų. Kiekvieni metai vis darosi sunkesni, vis mažiau dirbančiųjų, o darbai pasilieka tie patys.

Nors šis aprašymas pradedamas lyg tai su liudėsiu ar skausmu, bet festivalis labai gerai pavyko. Ponas Dievulis mums parinko labai gražias dienas, kad mes galėtume pabendrauti, pasisvečiuoti su draugais ir pažįstamais gražiai lietuviškais motyvais išpuoštoje salėje arba lauke – palapinėje.

Baltimorės "Lietuvių dienų" rengimo komitetas (iš kairės): Joan Smith, Regina Sajauskienė, Elena Okienė, Marytė Patlabaitė ir Jonas Kardokas.

Elenos Okienės iškepti pyragai, skirti televizijos stotims už skelbimus apie Lietuvių dienas. Iš kairės: Tadas Sajauskas, Elena Okienė ir Joan Smith.

Jaunimo puslapis

Skyriaus vedėja – Rita Augienė

IŠEIVIJAI REMIANT

KONKURSO
"Aš ir mano Tėvynė"
dalyvių rašiniai

Mano Tėvynė yra labai graži. Lietuvoje daug žalių medžių. Labai gražioje pievose žydi gėlės ir ganosi gyvuliai. Čia skamba labai daug dainų ir eilėraščių. Lietuvos himną sukūrė Vincas Kudirka. Lietuvoje yra Baltieji rūmai, kur dirba mūsų prezidentas Valdas Adamkus.

Aš gyvenu Skersabalių kaime. Šis kaimas yra labai gražus. Netoli mūsų namų yra ežerėlis. Aš savo gimtinę labai myliu. Už Lietuvos laisvę kovojo daug žmonių ir labai daug jų žuvo.

Julija Česnulevičiūtė

Mano Tėvynė yra labai didelė. Joje gimė visa mano šeima: ir senelis, ir senelė, ir tėtis, ir mama. Gimiau ir aš su savo sese. Tėvynė – didelis brangus daiktas, lyg mūsų visų širdis.

Mano tėtis trejų metų su tėvais buvo ištremtas į Sibirą. Rusai jį trėmė. Vežamas iš savo gimtosios Tėvynės gyvuliniam vagone jis verkė. Paaugęs jis bėgo namo į savo Tėvynę. Bėgo per upes, miškus. Atvyko laimingai namo į savo Tėvynę. Po kiek laiko atvyko ir tėčio tėvai. Visi nori gyventi savo Tėvynėje. Tėtis nuėjo tarnauti Gimtinei labai.

Darius Rudalevičius

Tėvynė – mano gimtas kraštas. Tėvynė – kur aš gimiau. Aš gyvenu Tėvyne. Vilnius – tai irgi Tėvynė. Šalia Vilniaus yra Bezdony. Bezdonyse aš gyvenu. Prie mano namo yra mokykla, o šalia parduotuvės, yra kita mokykla. Aš mokausi lietuviškoje mokykloje. Ten yra dvylika klasių. Už Tėvynę geriau nieko nėra.

Viktoras Mickevič, 6 kl.

Sigita Lukauskaitė
LIETAUS IŠPAŽINTIS

Šlama ir tykšta
Laisvi ir grakštūs,
Supasi vėjyje,
Skrustą paliečia,
Akmeniui dainą,
Žolei gyvybę,
Medžiui rytą –
Tau troškimą
Savo krikštolo delnu
Paryčiais numojo.

Nuogos mūsų erdvės –
Basos poetų kojos.
Kvepia žemės rojus,
Nepažintas kūno.
Kvepia vasaros
Gėlės, šienas, gojus.

Man graži buvai,
Švari kaip popierius
Prieš įkvėpimą.
Tavyje išsikerojo
Mano metai ir svajonės.
Gražūs buvome su tavimi.
Visatos rojai buvo
Gimti Tėvynės kloniai.

Gal būt toli dabar tas kraštas
Pabalusios obelys, žibutės,
paukštės devynbalsės.
Supynėse beržų alėjoje tyla.
Toli girdėti šuns rauda
Taip po lietaus Tėvynė tyli.
Taip tyli sūnus palaidūnas
Ir tas, kuris šitą kraštą apleidęs
Ramybę atgavo po vaivorykštės pašvaiste.

Už šį eilėraščių Balio Gaidžiūno poezijos konkurso jaunimo grupėje (15-18 metų) paskirta pirmoji premija.

Vaiva Bučmytė

MYLIMAI ŠALIAI

Šalie tu mano mylima,
Nors man esi dar tolima,
Minties sparnais pas tave skrendu
Ir prie Kryžių kalno karštai meldžiu:

Marija, Marija, čia Tavo šalis;
Siųsk meilę ir viltį į mūsų širdis.
Prašyk savo Sūnų palaiminti mus,
Raminti nuliūdusius, mažint skausmus.

Kaip gera širdy, kad tėvynė laisva!
O lūpose Dievui karščiausia malda:
Išgelbėk karuos nužudytų dvasias,
Sugydyk tėvynės giliausias žaizdas.

Patrankos ir kraujas – tai praeitis.
Tikim – išauš mums šviesi ateitis.

1998

Už šį eilėraščių Vaiva pripažinta pirmosios vietos laimėtoja poeto, ilgamečio "Dirvos" redaktoriaus, a. ū. Balio Gaidžiūno lietuviškos patriotinės poezijos konkurse jaunimui – dalyvių iki 15 metų amžiaus grupėje.

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavagė
29

Kas yra bosas?

Ką gi, jūs gaminate picą, čia jūsų restoranai, jūsų kėdės ir stalai, jūs mokate nuomą, samdote darbuotojus. Tikriausia jūs privalote būti bosas! Deja, tai netiesa. Tikrasis bosas visada yra klientas. Tos kompanijos, kurios išmoka patenkinti savo klientus, nepaprastai sustiprina savo galimybes išlikti.

Marketingo elementai veikia kiekvieną asmenį, nežiūrint, kur jis pasaulyje bebūtų. Kiekvienas žmogus kažkuriuo savo gyvenimo momentu yra ir gaminių arba paslaugos vartotojas, ir tiekėjas. Išmanant marketingo principus, bet kuriame – asmeniniame ar verslo – sandoryje galima pasiekti palankesnių rezultatų.

Skyriuje "Stambūs pirkiniai" pastebėjome, jog "gaunate ne tai, ko nusipelnėte, o tai, ką išsiderėjote". Dar kartą noriu priminti, jog derybos – tai bendravimo procesas, kuriuo siekiama, kad laimėtų abi šalys – jūs ir jūsų partneris. Sugebėjimas derėtis yra labai svarbus kiekvienam. Kai turėsite savo verslą, šie įgūdžiai bus ypač reikalingi. Jums gali tekti derėtis su pirkėjais, bankais, advokatais – įvairaus profesinio lygio ir išsilavinimo žmonėmis.

Svarbiausia yra prisiminti, jog versle dažniausiai reikia spręsti ne apie žmones, o apie daiktus. Galite tapti sėkmingu derybininku, jeigu kibsiti į dalykus ar problemą, bet niekada neužsipulsite žmonių. Statykite tiltą, o ne sieną. Derybos yra panašios į vedybas. Jeigu pralaimi viena pusė, antroji taip pat nelaimės.

Dėl bet ko derėdamiesi, pasistenkite sutelkti dėmesį į kito asmens interesus ir pasiūlykite įvairias galimybes. Jeigu asmuo, su kuriuo deratės, užsispiria ar nusiteikia priešiška, gal būt net ima meluoti, vistiek tęskite derybas, tik neatsakykite jam tuo pačiu. Išklausykite kito asmens pasiūlymus. Taip jį sušvelninsite. Po to pateikite

siūlymą, kuris gal būt patenkins abi šalis. Šią strategiją galima apibendrinti tokiu pasakymu: "Jeigu šuo lekia į jus, sušvilpkite jam". Nepulkite patys, negrasinkite ir nebūkite priešiška nusiteikę. Nepasirodykite nei menkesni, nei pranašesni. Mintyse turėkite atsarginį variantą, kad, žlugus deryboms, galėtumėte paprasčiausiai pasitraukti. Ir visada prisiminkite štai ką: niekada nesutikite su atsakymu "ne", pasakytu žmogaus, kuris iš pat pradžių nesugebėjo ištarti "taip". Derėkitės su žmogumi, įgaliotu spręsti.

Kaip įtraukti į savo verslą vaikus?

Daug privalumų įgyjate, turėdami savą verslą. Galite patys sau nustatyti darbo valandas, dėvėti, kas patinka, naudotis mokesčių lengvatomis, daryti tai, kas teikia patenkinimą ir uždirbti tiek, kiek pajėgiate. Dar vienas nuosavo verslo pranašumas, kuris dažnai būna nepastebimas, yra tas, kad galite įdarbinti savo vaikus. Kodėl tai yra toks nuostabus privalumas? Todėl, kad dirbdami vaikai ne tik išmoka pareiškimo, bet ir gali susitaupyti pinigų mokslui bei savo atečiai.

Imigrantai įsteigia įvairiausių rūšių nuosavą verslą. Ir jie dažnai į pagalbą pasitelkia savo vaikus. Deja, jie oficialiai neįdarbina savo vaikų ir nemoka jiems atlyginimo. Kai tik jūsų vaikai bus pakankamai dideli, galite juos įdarbinti, kad klijuotų pašto ženklus, sudėliotų į vokus raštus, valytų, spausdintų, būtų pasiuntinukais, dalintų reklaminius lapelius ir t.t. Jeigu tik darbas nėra pavojingas, įstatymas leidžia bet kokio amžiaus vaikams dirbti savo tėvams.

Jeigu turite individualią įmonę, pagal galiojančius mokesčių įstatymus neprivalote už savo vaikus mokėti socialinio draudimo mokesčių (FICA ir Medicare). Jeigu jūsų verslas apiformintas kaip smulki įmonė (Corporation), privalėsite daryti atskaitymus socialiniam draudimui. Čia atsiranda ir finansiniai privalumai. Pinigai, kuriuos vaikai užsidirba, gali būti investuoti į jų individualias pensijų sąskaitas (IRA).

Immigrants and Refugees/ by Raimonda Mikatavagė. Tel: (410) 374-3117. Fax: (410) 374-3569. E-mail: books@melodija.com http://www.melodija.com

"Švyturio" liuanistinių kursų moksleiviai – išvykoje į Zoologijos sodą.

VYTAUTUI KASNIŪNUI – 85-ERI

Edvardas Šulaitis

Šiaurės Amerikoje gyvenantieji mūsų tautiečiai dar dažnai mato spaudoje Vytauto Kasniūno pavardę. Jis pats aktyviai joje bendradarbiauja, o taip pat dalyvauja įvairiose lietuvių visuomeninėse bei kultūros organizacijose. Vytautas Kasniūnas dar tebere-daguoja seniausią užsienyje išeinantį lietuvių laikraštį – "Tėvynę", leidžiamą jau 103-uosius metus. Beje, šį leidinys atstovauja seniausią užsienio lietuvių organizaciją – Susivienijimą lietuvių Amerikoje (SLA). Jai dabar sukaktuvininkas ir vadovauja.

Apie garbingą sukaktį minintį tautietį būtų galima daug prirašyti. Su juo yra tekę nemažai bendrauti, kartu ilgus metus dirbant SLA organizacijoje, Lietuvių Žurnalistų sąjungoje, kitose lietuvių organizacijose. Daug valandų su šiuo vyru yra pra-

leista, daug bendro patyrimo igyta.

Pradžioje pažvelkime į jo praeitį. Jis gimė 1914 d. balandžio 10 d. Joniškioje. Yra baigęs Šiaulių mokytojų seminariją ir kurį laiką mokyto-javęs. Studijavo Vytauto Didžiojo universitete Kaune, o taip pat ir Vilniaus universi-tete, kur pagrindinė studijų šaka buvo lietuvių kalba ir li-teratūra. Nuo pat jaunų dienų pradėjo bendradarbiauti spaudoje. 1937-1940 m. dirbo "Lietuvos aide" reporteriu, o 1941-1943 metais redagavo "Panevėžio apygardos balsą". Beje, iki 1938 m. sukaktuvininkas buvo žinomas kaip Kasnickas, o vėliau savo pavardę sulietuvino ir pasiva-dino Kasniūnu.

Kaip ir daug mūsų tautie-čių, 1944 m. pasitraukė nuo

artėjančios raudonosios armijos ir pasuko į Vokietiją, kur, pražius karo bangai, irgi dar-bavosi tautiečių tarpe. Atvykęs į Čikagą ir joje įsikūręs, jis dar labiau įsijungė į lietuviškąją veiklą. Vytautas bendradarbiavo "Drauge", "Dirvoje" ir kituose laikraščiuose. Kurį laiką redagavo "Lietuvių žurnalistą", o vėliau perėmė "Tėvynės" redagavi-mą.

Sukaktuvininko balsą bu-vo galima dažnai išgirsti ir lietuviškose radijo programose. "Margučio" valandėlėse jis dažniausia pasakodavo prisiminimus apie Lietuvą, jos praeitį, gamtą, tuo gaivin-damas toli nuo tėvynės gyve-nančių tautiečių lietuvišką są-monę. Pažymėtina ir sukaktuvininko veikla BALF'e (yra šios labdaros organizacijos direktorius ir vicepirminin-kas), buvo JAV Lietuvių

"Tėvynės" laikraščio redaktorius Vytautas Kasniūnas.
E. Šulaičio nuotr.

bendruomenės tarybos nariu. Korp. Neo-Lithuania veikė-jas, Lietuvių žurnalistų sąjun-gos išeivijoje darbuotojas. Visą laiką V. Kasniūnas buvo ir yra patriotiško nusiteikimo vyras, visų pozityvių darbų talkininkas, nevengęs jokio darbo lietuviškoje visuomeninėje veikloje, dažniausia tai darydamas be atlyginimo, kaip įprasta išeivijoje.

Jau kuris laikas sukaktuvininkas gyvena toliau nuo Čikagos – Beverly Shores

miestelyje, Indiana valstijoje, netoli didžiojo Michigan ežero. Ši vieta jam, be abejo, dar vis duoda daugiau įkvėpimo ir jėgų dirbti lietuvių spaudoje bei organizacijose. Nors ir sulaukęs tokio gražaus amžiaus, Vytautas dar nemano išeiti į pensiją, kaip tai pada-ro žymiai jaunesni mūsų tau-tiečiai. Ypač, kai mato, kad nėra tokių, kas galėtų jį pa-keisti. Tad dar daug darbingų ir sveikų metų tau, Vytautai!

ILGA DIENA

(Pabaigą. Pradžia - 25 nr.)

Mudvi, kaip buvome susitarusios, anksti rytą susitikome geležinkelio stotyje ir pirmuoju traukiniu išvažiuo-me į Kauną. Traukinys judėjo labai pamažu, surinkdamas pieno bidonus, daržoves ir uogas iš pakelėje esančių mažų stotelių. Tik 9 val. ryto pasiekėme Kauną. Kai tik išlipome perone, pamatėme, kad kažkas yra nebe taip, kaip visados. Stotis buvo pilna susirūpinusių žmonių. Paklausėme, kas atsitiko? "Ši rytą prasidėjo karas. Vokiečiai žygiuoja Kauno link", – buvo atsakymas. Džiaugsmo ir baimės banga užliejo kartu. Tarėmės, ką turime daryti? Nutarėme vykti į Darbo rūmus, kurie buvo netoliese. Vytauto prospekte judėjimas buvo labai gyvas. Bandėme gauti vežiką, bet į mus niekas net nežiūrėjo. Lygiu asfaltu jie kaukšėjo į vieną ir kitą pusę, pilni žmonių. Tolumoje matėme rūkstančius dūmus. Iš praeivių sužinojome, kad ryte vokiečiai bombardavo Kauno aerodromą.

Pasiekėme Darbo rūmus, bet viskas buvo uždarinėta ir užrakinta. Pasijutome, kad neturime kur eiti ir nutarėme bandyti grįžti į Vilnių. Gatvėse jau tikrai jautėsi panika. Visur zujo sovietų sunkvežimiai, pilni ryšulių ant kurių sėdėjo rusų karininkų žmo-nos, baimės pilnomis akimis, glausdamos prie savęs vai-kus. Į miesto pusę važiavo tušti vežikai, o stoties link skubėjo prikrauti ir valdžios žmonių bei žydų prisėdę. Iš-krovę savo krovinių perone, skubėjo atgal į miestą vežti

naujų. Mes pėsčiomis yrėmės per netvarkingą ir pasimetu-sią minią. Džiaugsmo ašaros ritosi per veidą, kai per pravi-rus namų langus išgirdome lietuviškų maršų muziką, ka-riūnų dainas... Kauno radio-fonas jau buvo lietuvių parti-zanų rankose. Dabar jau tik-rai žinojome, jog sovietai ir jų šeimos stengiasi apleisti Lietuvą labai paskubomis ir neplaningai. Paspirtintu žingsniu ir mudvi skubėjome geležinkelio stoties link.

Niekas nepardavinėjo bi-lietų į Vilnių, nors pati stotis ir peronas buvo sausakimšai pripildytas žmonių. Šiaip taip išsigrūdome į peroną. Čia vaizdas buvo liūdnas. Ant paskubomis surištų ryšulių sėdėjo rusės, ramindamos klykiančius vaikus. Per jų krūvas lipo kiti, norintieji patekti į traukinį. Pareigūnai bandė daryti tvarką, bet niekas jų neklausė, nes atrodė, kad yra sprendžiamas gyvy-bės ar mirties klausimas. Niekas nežinojo, kada traukinys ateis ir kur jis važiuos. Atro-dė, kad labai ilgai maišėmės pakrikusioje minioje, kažko laukdamos. Žinojome, kad traukinys su rusų žmonomis tegali važiuoti į rytus – Rusi-ją, taigi per Vilnių.

Kai pasiekėme peroną, jau atrodė, kad jis perpildytas. Bet, laikui slenkant, vis nauja banga užplūdavo ir vi-si, vieni per kitus lipdami, kažkaip sutilpdavo. Viskas atrodė kaip didžiulis kaupas patalų, netvarkingai surištų ryšulių ir žmonių. M. Baro-naitė pamatė netoliese kaž-

G. Breichmanienė

koki sovietinės valdžios pa-reigūną lietuvi, kurį ji paži-nojo ir jo prisipyrusi prašė, kad jis sudarytų galimybę ir mudviems pakliūti į traukinį. Atrodė, kad nebuvo mumis labai suinteresuotas, nes jam labiau rūpėjo jo paties liki-mas.

Po kelių valandų laukimo sujudo, subangavo minia... "Ateina traukinys"!... Neaiš-ku kaip, bet visi susikimšo į traukinį, o mes nešte buvome įneštos kartu su visais. Stovė-jom susiglaudusios ir rankomis susikabinusios, kad tik neišsiskirtume. Aplink mus buvo tik verkiančios rusės moterys ir jų klykiantys vai-kai, matyt, visą dieną nieko nevalgę. Buvo jau pavakarys. Traukinys skriejo dideliu greičiu, niekur nesustodamas. Mudvi tyliai susišnabždėjom – "Kažin ar traukinys sustos Vilniuje?" M. Baronaitė iš-drąsinusi rusiškai vienos mo-teris paklausė: "Kur tas trau-kinys važiuoja?" "Tiesiai į Minską", – buvo atsakymas. Turbūt pamačiusios siaubą mūsų akyse, jos pradėjo tarp savęs kalbėtis, kaip mes čia pakliuvome, kas tokios mes esame. Greitai suprato, kad nesame iš jų kompanijos.

Ilga, baisi valanda prabė-go, skriejant į nežinią. Trau-kinys prašvilpė Kaišiadorius, Vievį, Lentvarį ir artėjo Vil-niaus link. Mudvi tik meldė-mės, kad traukinys sustotų Vilniuje. Bijojom ir pagalvoti kas bus, jeigu atsidursime Minske. Pagaliau traukinys

sustojo ant šalutinių bėgių dar tolokai nuo Vilniaus gele-žinkelio stoties. Tiesiog per jėgą išsigrūdome prie durų ir iššokome iš traukinio. Sker-sai bėgių pradėjome bėgti stoties pastato link. Atsikvė-pėme tik tada, kai pasiekėme stoties aikštelę. Čia vaizdas buvo visai kitoks: geležinke-lio stotis tuščia, gatvės taip pat ištuštėjusios. Vėliau mums paaiškėjo, jog Vilnius

jau buvo porą kartų vokiečių lėktuvų nestipriai bombar-duotas, ir visi buvo įsitikinę, kad geležinkelio stotis ir aerodromas yra pirmieji tai-kiniai, tad ir laikėsi atokiau. Atsikvėpusios ir pamažu mes pasiekėme Aušros Vartus.

Mūsų atgaiva nebuvo il-ga. Pasigirdo sirenos. Žmo-nės iš gatvės tuojau pranyko. Mudvi kažkoks lenkas įtrau-kė į tarpvartę. Lenkai buvo

(Nukelta į 10 p.)

TRISDEŠIMT SEPTINTASIS

"Dirvos" novelės konkursas
Skiriamos DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,
antroji – 300 dolerių,

iš A.†A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania
vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą, turinį ir pobūdį. Paskutinė rankraščių įteikimo data – 1999 metų spalio 1 d. (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraš-čiai būtinau privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

KETURIOLIKA

Vladas Vijeikis

Naujasis ministeris pirmininkas pateikė savo programą. Dar nespėjus nuaidėti jo žodžiams, tuojau pasigirdo opozicijos kritika. Ypatingai pasireiškė buvusi ministerė pirmininkė. Ji kalbėjo taip, lyg kritikuotų pati save. Matyt, vis dar negali susigyventi su mintimi, kad jos buvusią vietą užima kitas. Buvo ir daugiau balsų, bet tai – tik noras parodyti save. Labai keista, kad tie politikieriai visiškai nežino tradicijų. Programos pateikiamos ir užmiršamos. Nevykdomos todėl, kad neįmanoma jų įvykdyti, kad jos jau buvo kitų pateiktos. Gyvenimas eina savu keliu, o programos kažkur nuteka nežinomom kryptim.

Štai prieš mane – keturiolika naujų ministrų. "Kiek ponų, kokie gražūs!". Itariu, kad buvo trylika ministerių, bet kadangi trylika – nelaimingas skaičius, tad pridėta dar viena. Štai Žemės ūkio ministras ir Ūkio ministras. Klausimas, kur pasibaigia žemė ir kur prasideda ūkis? Naujiems ministrams teks gerokai paposėdžiauti, kol išsiaiškins. Štai Kultūros ministras. Ar švietimas ir mokslas nėra kultūra? Kaip švietimo ministras pasidalins teritoriją. O kultūra, valdžios tvarkoma, nėra jokia kultūra. Bandė kultūrą patvarkyti Stalinas, Hitleris ir dar kiti, bet nieko neišėjo. O gal Kultūros ministras turi geresnius planus? Gal jis sugebės įsakyti poetams rašyti taip, kaip reikia, dailininkams – nenukrypti nuo jo nurodymų, muzikams – groti tik tą, kas mi-

nistrui patinka.

Visoje keturiolikoje pats galingiausias yra Valdymo reformų ministras. Čia tai galybė! Gali įsakyti, ką reformuoti, o ką ne. Pastebėjęs nepatinkamą reformą, gali sustabdyti. Reformuoti užsienio reikalus ir atšaukti visus atstovus. Kam jie reikalingi? Tik bereikalingos išlaidos. Ta reforma man patiktų. Reikia taip pat mokyklas reformuoti. Kam tiek daug metų reikia mokytis, jeigu išėjęs vis tiek nieko neatsimeni. Užtekėtų poros metų.

Aplinkos ministras turi pačią geriausią tarnybą. Vaikštai po apylinkę ir žiūrėję. Lietuvoje yra labai gražių apylinkių. Siūlyčiau Zarasus. Ten gražu.

Naivus pilietis ims svarstyti, ar tie nauji ministrai žino ir supranta savo darbą. Jis turėtų suprasti, kad jie pakliuvo į tą darbą ne dėl to, kad jie žino, ką daryti. Jie net nežino, nuo kur pradėti. Tapo ministrais visai dėl kitų priežasčių. Jų darbą atliks biurokratai, kurie ir toliau kažką darys arba nieko nedarys.

Daug naujų ministrų. Tad, kaip paprastai, reikia laukti jų antplūdžio į Ameriką. Atvyks aiškinti savo sumanymus. Taip, kaip ir kiti praeityje.

Besikeičiant ministrams, Kultūros ministras S. Šaltenis iškrėtė labai kultūringą šposą. Prieš užtrenkdamas ministerijos duris, jis paskyrė savo dukters draugę kultūros atašė į Vašingtoną. Šis šposas Lietuvai kainuos 576,700 litų. Ir ką ta mergiotė darys Vašingtone? Žinoma, aplankys įdomias vietas. Priedui pasivažinėję po Ameriką. Gal aplankys kokį muziejų. Taigi kultūringai praleis laiką. Ir kas ją galės apkaltinti, kad ji be reikalo praleido lietuvių užpraktuosius pinigus. Grįš į Lietuvą bent kiek kultūringesnė. Ūkininkas, nusišluostęs prakaitą paklaus: "O kas ta atašė? Seniau iš tošios vyžas darydavo. Dabar jau ne. Dabar mes – kultūringi".

KOMPOZITORIUS

APYSAKA

Dalila Macklalienė

leisk man, atleisk!

Vaikai susižvalgę į vienas kitą, tyliai išslinko iš palėpės.

– Bet aš turiu eiti, – pašoko nuo grindų Pranas, – reikia sutvarkyti ūkiškus reikalus, – ir pasodinęs Juliją ant lovos, Pranas išėjo.

Tyliai sugrįžo vaikai ir Audrė švytinčiu veidu prišoko prie motinos:

– Kaip aš džiaugiuosi, kad dabar jau viskas bus gerai. Man buvo taip baugu, kad tu vėl neišeitum ir mūsų nepaliktum.

– Mano brangiausi vaikučiai, nepykite ant tėčio. Jam buvo neaiškumų ir jis norėjo išsiaiškinti.

Julija atsigulė ant lovės, ji buvo taip išsekusi, kad nepajėgė net sėdėti.

– Iki tėtis sugrįš, papasakokite man, kaip viskas buvo, kai mus atskyrė? Kaip jus tėtis surado?

– Ten mes buvome likę penkiolika vaikų, – pradėjo Audrė, prisėsdama ant lovos.

– Mes sėdėjome ant to nulūžusio medžio ir verkdami žiūrėjome ton pusėn, kur jus nusivarė. Aplinkui labai šaudėsi. Mes vis laukėm jūsų grįžtant. Rusai susigriebė viską, kas buvo palikta ant kelio. Susigaudė sveikus arklius, juos labai mušė šautuvais, nes arkliai blaškėsi. Papiovė karves ir, susikrovę į vežimus, išsivežė. Pradėjo temti, o mes vis sėdėjome ir verkėme. Buvome labai alkani. Kai visai sutemo, supratom, kad jūs nebegrįšit. Tada viena mergaitė liepė visiems eiti paskui ją. Ir taip mes ėjom ton pusėn, kur nusileido saulė. Jau sutemus pasiekėme kažkokias trobas. Ta mergaitė, kuri mus vedė, kalbėjo vokiškai ir paaiškino viską. Mums davė valgyti ir suguldė visus viename kambaryje. Davė pagalvių ir užsiklojimo. Aš miegojau apsikabinusi Gintuką, nes jis buvo silpnas ir verkė. Kitą dieną tas ūkininkas nuvežė mus labai toli į kitą ūkį. Važiavome ilgai ir visi labai pavargome. Tai mergaitei aš sakiau, kad Gintukas serga ir jam reikia gydytojo. Sakiau, kad jis negali kvėpuoti ir jam skauda krūtinę. Bet ten jokio daktaro nebuvo. Nakvodavom ant šiaudų tvarte, o dieną turėjome eiti į laukus dirbti. Ravėjome ir kasėme žemę. Gintukas buvo paliktas namie ir su kitu mažu vaiku turėjo skusti bulves. Bet jis nemokėjo bulvių skusti ir visą laiką verkė. Visą laiką buvome alkani ir laukdavome vakaro, nes vakare duodavo valgyti. Sapnuodavome, kad valgome, ir

paskui vieni kitiems pasakodavome. Tai buvo maloniausias žaidimas. Po ilgų prašymų, patys pamatė, kad Gintukas serga, nuvežė į ligoninę. Miesto vardas buvo *Gotenhafen*, už kokios dvidešimties kilometrų. Leido ir man kartu važiuoti. Ten palikome Gintuką, karščiuojantį, pilnomis ašarų akimis. Jis taip stipriai laikė mane apsikabinęs, kad negalėjau jo rankų atplėsti nuo savo kaklo. Dar porą kartų leido man su Vėjūnu aplankyti Gintuką. Jis jau nieko nekalbėjo, gulėjo tylus ir išblyškęs. Ir tik po kelių savaičių leido vėl nuvažiuoti, bet nuėję prie jo lovos, rado me jį, jau uždengtą paklode. Pakėlę paklodę, pamatėme išblyškusį, sulysusį berniuko veidą. Mes jo net neatpažino. Grįždami visą kelią verkėme.

– Kada jis mirė? Kokį mėnesį, kokią dieną? – net pašokusi Julija kamantinėjo Audrę.

– Gal buvo lapkritys, nes pūtė šaltas vėjas ir medžiai labai lingavo. Dienos nežinau, nes niekas neturėjo kalendoriaus, – kiek suirzusi atsakė Audrė. Jai nepatiko, kad motina rūpinasi Gintu, užmiršusi jį ir Vėjūną.

Julijos galva nusviro į delnus, o mintyse šaukė: "Dieve, kodėl Tu mane taip nubaudai? Kas privertė mane šitai daryti? Kas privertė apieiti šį miestą, apieiti ligoninę, kur vaikų skyriuje gulėjo mano mirštantis sūnelis? Vidinis balsas ragino neiti, ragino grįžti. Kodėl taip padariau?" Kas taip supainioja žmogaus kelius, mąstė Julija o kraujuojanti širdis šaukė skausmu ir neviltim. Ji tyliai tarė:

– Matyt, taip reikėjo. Dievas pirma duoda žmogui skausmą, kad, jį iškentęs, pajustų, koks brangus yra džiaugsmas. Maldose prisiminkime Gintuką ir paprašykime Aukščiausiojo, kad jam būtų gera Viešpaties soduose. Tik nenustokime vienas kitą mylėję, tik neužmirškime, kad esame šeima, – jautriai kalbėjo Julija.

Palėpėn įėjo šypsodamasis Pranas ir padavė kortelę su jos pavarde.

– Dabar esi pilnateisė šios stovyklos gyventoja. Jau ir butą mums paskyrė pirmame aukšte. Iš ten kažkas išsikelia. Turėsime daugiau vietos ir nesimaišysime vieni kitiems po kojų. Vaikus atskirime paklodėmis: kiekvienas turės atskirą kampelį ir bus mažiau peštynių. O ir tau, Julija, reikia ramaus kampelio, kad galėtum pailsėti ir atsigauti po baisių išgyvenimų.

(Tęsinys. Pradžia – 22 nr.)

Man rūpėjo, kaip susirasti jus, nežiūrint, kokia pavarde besivadinčiau. Reikėjo sustiprėti, kad galėčiau dirbti, galėčiau keliauti. Vis galvojau kaip nors susitvarkyti dantis, kuriuos man išmušė rusai. Aš jiems labai priešinausi ir kandžiojausi, kad manęs neišprievartautų. Užtai mane labai daužė ir spardė. Surišę užpakaly rankas, užkišę skudurais burną, šautuvų buožėmis stumdami varėsi į griovį. Bet tuo metu pradėjo sproginėti patrankų sviediniai. Jų skeveldros taškėsi po laukus. Tai buvo vokiečių tankai, kurie apsupo rusus. Šie panikos pagauti, išlakstė į visas puses. Dar prabėgdami batais spardė, kumščiais daužė veidą, išmušė dantis ir sulaužė šonkaulius. Po kurio laiko vokiečiai, berinkdami sužeistuosius, atrado mane vos gyvą ir atgabeno su kitais į *Gotenhafen* ligoninę. Ką čia sakau, yra visiška tiesa: už kito vyro aš nebuvau išteklėjusi. Aš prisiekiu savo gyvybei! Nuo karo pabaigos ėjau ir ėjau per tremtinių stovyklas, ieškodama jūsų. Ėjau alkana, nuplyšusi, be pastogės, be duonos kąsnio. Sau prisiečiau, kad nemirsiu tol, kol nesurasiu jūsų. Ir štai, gero žmogaus padedama, atsiradau čia. Dabar galiu mirti. Vaikai auga, sveiki gražūs. Tu – geras tėvas. Man mirus, turėsi laisvas rankas ir su savo gyvenimu galėsi daryti, kaip tau patiks. O vaikai žinos, kad jų motina mirė iš džiaugsmo, suradusi savo vaikus, savo vyrą. Mano troškimas išsipildė. Liko tik didelis skausmas, kad Gintuko nepamačiau. Tada, kai mus kareiviai varėsi, jis verkdamas bėgo paskui. Kareiviai jį pastūmė ir jis parvirto. Kriau ir aš, bet jie šautuvų buožėmis mušė ir stūmė pirmyn.

Ašaros tekėjo išblyškusiomis Julijos skruostais, nors ji neverkė, nekrūpčiojo, balsu neraudojo. Ašaros krito ant nudėvėto drabužio.

Pranas priėjo, paglostė galvą.

– Neverk. Aš tikiu tavim. To popieriaus nerodysiu. Pasakysiu, kad visi dokumentai karo sąmyšyje dingo. Aš paliudysiu, kad esi mano žmona. Ir vaikai atpažino. Ten, raštinėje aš tavęs nepažinau. Tu dabar labai pasikeitusi. O aš akyse nešiojau anos Julijos veidą. Aš niekada neužmiršiu tavo akių, tokių mėlynų, kaip dangus ir žibančių, kaip dvi žvaigždės, – susigraudinęs Pranas suklupo, bučiavo šlapias Julijos akis, rankas, glostė pražilusius plaukus. – At-

NEW 1999 VIDEOS ON LITHUANIA and also on VILNIUS: In English Only

LITHUANIA - INTO THE NEW MILLENIUM
100 minutes visiting more than
30 locations. \$34.95 plus Shipping

VILNIUS - A WORLD CENTRE OF CULTURE
62 minutes of original current footage
visiting the Old Town. \$26.95 plus Shipping
Or BOTH VIDEOS for \$54.95 plus Shipping

Shipping: USA: \$4.75 Flat sent Priority
CANADA: \$6.75 US Flat

All other locations: \$7.00 One Video, \$9.00 Per Set

ORDERING: Telephone: (512) 244-2464

WEBSITE: <http://centxvid.home.texas.net>

Also, please visit our Website for further information.

BY MAIL TO: CENTRAL TEXAS VIDEOGRAPHY

P.O. Box 5215, Round Rock, TX 78683

MAJOR BANKCARDS Accepted for Telephone and Website Orders.

ILGA DIENA

(Atkelta iš 7 p.)

pergyvenę karą ir žinojo, jog sirenos reiškia artėjantį vokiečių bombonešių pavojų. Tarpvartėje buvusieji vyrai liepė mums prisiglausti prie mūro sienos ir stovėti. Dar vienas iš jų paaiškino, kad mūrinės sienos yra metro sturmo ir labai gerai apsaugo nuo skeveldrų. Pavojinga būtų tik tada, jei bombos kristų čia pat. Gal dešimtį minučių tęsėsi tas bombardavimas. Girdėjome toluomoje sprogtančias bombas ir lėktuvų ūžesį. Vyrai žegnojosi ir meldėsi. Lenkai yra labai pamaldūs žmonės, o pavojus ir baimė tai dar labiau išryškina. Čia ir mudviejų buvo pirma patirtis apie tik spaudoje skaitytus bombardavimus.

Sekanti sirena atšaukė

oro pavojų ir mudvi, padėkojusios nepažįstamiems vyruksams, nuėjome toliau namų link. Gatvės buvo visiškai ištuštėjusios, tik kur-ne-kur matėsi žmogus. Praėjusios pro Filharmonijos rūmus, pasiekėme Rotušės aikštę, kurioje stovėjo didžiulė – gremėdžiška Stalino statula. Kasdien turėjau pro ją praeiti, rytais eidama į Valstybinę Filharmoniją, kur dirbau, ir vėliau vėl grįždama į universitetą. Visi ta statula labai piktinosi, nes tai buvo gyvas, per prievartą mūsų krašte įbruktas, sovietinės asmenybės garbinimo pavyzdys. Paskutiniąją savaitę kažkokiu būdu iš Stalino viršugalvio pradėjo kyšoti šiaudai. Taip niekas ir nežinojo, ar sniegas

ir lietus pragriaužė nestorą cemento sluoksnį, kuriuo buvo padengta iš šiaudų padaryta statula, ar gal naktį drąsūs vyrai padėjo ir pagreitino gamtos darbą. Po keletos dienų, vos tik vokiečiams įžygiavus į Vilnių, statula buvo nugriauta. Miniai žmonių džiaugsmingai plojant, jauni vyrukai užmetė virvę per galvą ant kaklo ir nutraukė žemyn. Iš Stalino didybės liko tik cemento ir šiaudų krūva, kur nutūpusios čirkšdamos varnos dar labiau bandė pėsioti kyšančius šiaudus.

Apsidairėme aplinkui ištuštėjusią aikštę... Kokia nuostabiai puiki, saulėta diena. Atrodė, kad visas oras kvepia šviežiai pražydusių medžių aromatu... Tik dabar

atsiminėm, kad visą dieną esame dar nieko nevalgusios. Atrodė, kad niekas nebebuvo svarbu, nes širdis buvo pilna kažkokio džiaugsmo: kad, pagaliau, esame Vilniuje, kad rusai bėga iš Kauno ir iš Vilniaus, kad prasidėjo karas...

"Nuo bado, maro ir karo saugok mus, Viešpatie..." – buvome įpratę nuo vaikystės kartoti maldos žodžius. Iš tėvų pasakojimų ir skaitytų knygų žinojome, kad karas pareikalauja ne tik daug žmonių gyvybių, bet taip pat nešaligas, nepriteklių, vargą, turto sunaikinimą, šeimų išsiskyrimą ir t.t. Tą dieną, stovėdama prieš pradedančią irti Stalino statulą, neturėjau jokios baimės, nes galvojau, kad niekas negali būti baisiau už gyvenimą vergijoje, kurios visą nuogybę patyrėme per metus sovietų okupacijos ir, ypatin-
gai, paskutinę išvežimų savaitę.

ma vergijoje, kurios visą nuogybę patyrėme per metus sovietų okupacijos ir, ypatin-
gai, paskutinę išvežimų savaitę.

Saulutei pradėdant slėptis už Vilniaus bažnyčių bokštų, mudvi išsiskyrėm. M. Baronaitei reikėjo eiti per miestą į kitą pusę – į Žvėryną. Jos odisėja truko visą parą, nes vis reikėjo slėptis, ar tai nuo bombardavimų, ar nuo besitraukiančių rusų kareivių. Aš, perėjusi porą gatvelių, greitai pasiekiau Augustinų mergaičių studenčių bendrąbutį. Atsidūrusi savo kukliame studentiškame kambarėlyje, galvojau: "Kokia ilga diena..." Tai buvo pati ilgiausia diena mano tada jauname gyvenime.

Paminėti tragiškieji birželio įvykiai

Cicero lietuviai vieni iš pirmųjų Čikagos apylinkėse paminėjo Baisiojo birželio įvykius. Birželio 6 d. pamaldomis Šv. Antano parapijos salėje ir akademine bei menine dalimi prisimintos nuo 1941 metų birželio prasidėjusių trėmimų aukos. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė kun. dr. Kęstutis Trimakas. Pamaldų metu giedojo solistė Giedrė Nedveckienė ir Marius Prapuolenio bei Jonės Bobinienės vadovaujamas bažnytinis choras. Jų giesmės skambėjo garsiai ir darniai.

Pasibaigus Mišioms, visi susirinko į parapijos pastato salę, kur prieš programą buvo galima trumpai pabendrauti ir

pasivaišinti. Čia pirmasis į susirinkusius prabilo ALTos Cicero skyriaus pirmininkas Stasys Dubauskas, o po to buvo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai, išklaudyta kun. dr. K. Trimako invokacija. Pagrindinę paskaitą skaitė JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkė informacijos reikalams Jūratė Budrienė. Ji pradžioje pažymėjo, jog jos tėvas visada perspėdavęs, kad reikia kalbėti tik apie tai, ką gerai žinai. Apie istorinius birželio mėnesio įvykius ji nesijautė gerai žinanti, tad pasirinko kitą – šių dienų temą, kuri yra reikalinga bei reikšminga.

Kalbėtoja žvelgė į besi-

keičiančią visuomenę šiame krašte ir lietuvių padėtį besikeičiančio pasaulio fone. Ji teigė, kad negalima atsiriboti nuo kintančio pasaulio – reikia kartu keistis. Tačiau paskaitininkė perspėjo, kad tas kitimas turi būti protingas ir atsargus.

Labai įdomią meninę dalį atliko profesionali kanklininkė Daiva Kimtytė, kuri yra viena iš geriausiųjų šios srities specialistų tur būt net visoje Amerikoje. Pabaigoje buvo sugiedota "Lietuva brangi". Visiems programos dalyviams padėjo LB Cicero apylinkės pirmininkas Raimundas Rimkus.

Edvardas Šulaitis

Jonas Šalna

LAUKIMAS NAKTY

*Naktis durtuvu gelmėje be dugno
Taiko širdin, sudribusio prie lango.
Namuose neramu ir uodas zyzia įkyriai.
Vartosi vaikai, sumigę nekantriai.
Tolimų šunų garsai pasikabinę ore,
Kaukimas sujaukia baugštą išeities laukimą.*

*Ši naktis nubudo, nesumerkusi akių,
Apsiautusi kūną sunkų, kaip kalnų uolą.
Nieko ištart negalima ir malda numirus ant lūpų.
Kažkur netoli viltis bejėgė varsto duris,
Sėda į vežimus tolimai mirčiai.
Paliktieji namai ieško išplėštos širdies.
Maudulys įsisunkia į sukaulėjusius veidus,
Apgaubia kiekvieną kertę paliktas pėdas,
Pasėtus laukus žaliuojančiam kūne.*

*Naktis stabo žvilgsniu tyčiojasi iš budrumo,
Iš akių paskandintų nerimo tamsoj.
Ir lauki, kad kas nors sudrumstų laidotuvių nuotaiką,
Kad garsai užkastų panikos jausmą,
Į žiemos atkaklios ledinę srovę įstumtų,
Kad nežinotum, ar čia gyvenimas, mirtis, ar sapnai.*

*Atspindžiai jau atsigaišina tolimuos žiburiuos
Ir šunų skalijimas išblanksta.
Ramybė ir tylą pamažu išplaukia į paviršių.
Lyg aušra švinta ir naktis giedrėja.
Palengvėjimas kutena užmirusį kraują.*

*Staiga žybteli eilės akių toli,
Burzgimas užpildo kelius ir kiemas užverda.
Šeima ir vaikai purtosį siaubingo jausmo.
Numiršta išvargę pojučiai ir atodūsis išsiveržia:
Nereikės daugiau laukti neprašytų svečių.*

LIETUVA

*Lietuva, Tu mūsų širdis ir malda,
Lietuva, Tavo veidas – saulėta aušra.
Ateities viltim mes dangaus kely.
Su tavim amžinai, su tavim visada.*

*Tavo vardas iš mūsų širdžių, Lietuva
Ir sparnai iš mūsų aistrų.
Tavo laisvei iškelta didi vėliava
Virš kalnų ir laisvų debesų.*

*Lai spindi tavo laisvė didinga
Mūsų ryžtu ir meile, Amžių Lietuvai
Tau atiduota mūsų siela
Spindėti saule kartu su tavimi!*

EKUMENINĖS PAMALDOS

Jau daugelį dešimtmečių visame laisvajame pasaulyje įsikūrę Baltijos respublikų kilmės visuomenių nariai mini 1941 metų birželio tragiškuosius trėmimus. Ir šiemet Amerikos baltijiečių Klyvlendo (Cleveland, OH) komitetas surengė tradiciją tapusias ekumenines pamaldas. Kasmet keičiamos pamaldų ir minėjimo patalpos. Pereitais metais pamaldos ir minėji-

Aurelija M. Balašaitienė

mas vyko Šv. Jurgio parapijoje, prieš tai pas latvius ir t.t. Birželio 13 d., sekmadienį, 4 v.p.p. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos šventovėje susirinko visų trijų Baltijos tautybių kilmės grupės. Latvių vargonininkui Davids Usis grojant, į šventovę iškilmingai įžygiavo dvasiškija: Dievo Motinos parapijos kle-

bonas kun. Gediminas Kijauskas, šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Juozas Bacevičius, latvių kun. Laimdota Grendze ir estė kun. Kersti Kimmel. Griausmingai sugiedojus "Mūsų protėvių tikėjimas" (Faith of our Fathers), kun. Gediminas Kijauskas angliškai pasveikino susirinkusius, trumpai, bet išpūdingai nušviesdamas ekumeni-

(Nukelta į 11 p.)

Lietuvių, latvių ir estų kunigai ekumeninėse pamaldose Dievo Motinos Nuolatinės pagalbos bažnyčioje. Iš kairės: kun. G. Kijauskas, kun. Laimdota Grendze, kun. Kersti Kimmel, kun. J. Bacevičius prie altoriaus.

G. Juškėno nuotr.

10

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• LIEPOS 17 d. – trečioji "Gijos" gegužinė "Beachland Park" pokylių vietoje. Pradžia - 4 v.p.p.

• LIEPOS 18 d., 11:30 val. ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šios parapijos sodyboje.

• RUGPJŪČIO 22 d. – Lietuvių klubo gegužinė Amerikos italų klube, toje pačioje vietoje, kaip ir 1998 m. [važiavimas iš Euclid g.

• RUGPJŪČIO 27 d. – Lietuvių kultūros darželių vakaras Gwin Estate sodyboje.

• RUGSĖJO 4-5 d. – metinės ŠALFASS golfo žaidynės vyks "The Reserve at Thunder Hill", Madison, OH. Rengia Klyvlendo Lietuvių golfo klubas.

• RUGSĖJO 11 d. – "Tėvynės garsų" radijo programos 50 metų jubiliejus: banketas, minėjimas, koncertas.

• RUGSĖJO 11-12 d. – metinės Šiaurės Amerikos baltijiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės. Cuyahoga Community College, Parma, OH. Rengia Klyvlendo LSK "Žaibas".

• RUGSĖJO 25 d. – "Volungės" moterų choro koncertas. Rengia vyresniųjų skaučių "Židins".

• SPALIO 9-10 d. – Lietuvių dienos, skirtos 100-osioms V. Kudirkos mirties metinėms. Rengia LB apylinkės taryba.

• SPALIO 16 d. – Baltijiečių bendravimo vakaras Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• SPALIO 30-31 d.d. – Ateitininkų metinė šventė.

• LAPKRIČIO 14 d., nuo 11:30 v.r. iki 3:30 v.p.p. – šv.

Jurgio parapijos rudens festivalis.

• GRUODŽIO 18-19 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

"DIRVAI" AUKOJO:

J.Gudėnas, Euclid, OH	50
D.Liepas, Michigan C., IN	35
L.Barmus, Chicago, IL	25
J.Bernotas, Union, NJ	25
E.Eitas, East Wareham, MA	20
J.Smulkis, Lima, OH	15
P.Jančauskas, St. Pete., FL	15
B.Sklaris, Danville, CA	10
Z.Gavelis, So. Boston, MA	5
J.Margevičius, Cleveland, OH	5
R.Panaras, Orland Park, IL	5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Medicinos sesuo iš Lietuvos ieško darbo. Gali slaugyti ligonius arba vyresnio amžiaus žmones. Turi šio darbo patirtį. Besidominčius prašome skambinti į Torontą.
tel.: 416-233-5996, Barborai.

DĖMESIO!

"TAUPA" bus uždaryta Amerikos Nepriklausomybės šventės savaitgalyje: liepos 3 d., šeštadienį, liepos 4 d., sekmadienį ir liepos 5 d., pirmadienį.
Taupos" administracija

nių pamaldų reikšmę, minint tragišką sovietmečio aukų likimą. Po to estų solistas sugiedojo "Viešpats, mano Sutvėrėjas".

Toliau susirinkusieji klausėsi dvasiškų savo gimtosiomis kalbomis skaitomos ištraukos iš šv. Rašto Apreiškimo knygos. Po kiekvieno skaitinio dvasiškai savo tautiečius laimino gimtosios kalbos žodžiais ir maldomis.

Latvis solistas Valdis Usis sugiedojo G. Faures "Libera me Domine" (Išlaisvink mane, Viešpatie), o kun. Gediminas Kijauskas pasakė gana graudų, bet labai įspūdingą pamokslą anglų kalba.

Kun. Juozas Bacevičius skaitė maldas už laisvę ir teisingumą bei taiką pasaulyje ir skatino melstis už žuvusius tremtinius. Po to visi sustoję anglų kalba sukalbėjome "Tėve mūsų". Kun. Bacevičiui suteikus bendrą palaiminimą, su vargonų palyda sugiedotas Amerikos himnas. Po jo sugiedoti Lietuvos, Latvijos ir Estijos himnai, dvasiškiams tarus palaiminimo žodžius.

Pamaldoms pasibaigus ir išnešus vėliavas, susirinkome parapijos svetainėje, kurioje laukė puikios vaišės. Buvo proga atsigaivinti, pabendrauti su kitų tautybių at-

stovais ir pasidžiaugti Baltijiečių komiteto veikla.

Tragiškojo birželio minėjimas praėjo gaudžioje, sentimentalioje nuotaikoje, nuspalvintoje religine ir patriotine dvasia. Deja, su apgailestavimu tenka pastebėti, kad susirinkusių tarpe buvo mažai lietuvių. Kodėl? Gal ne kiekvieną yra asmeniškai palietusi toji tragedija, tačiau juk minima visos tautos tragedija. Jei gausiai dalyvaujame Lietuvos laisvės atgavimo sukaktyse, tai privalome, sąžinės balso skatinami, minėti ir tautai padarytas skriaudas, maldose prisiminti tuos, kurie nukentėjo ar žuvo.

TRAGEDIJOS PRISIMINIMAS

Jau dvidešimtąjį kartą Klyvlendo lietuviai drauge su latviais ir estais paminėjo baisiojo birželio įvykius, sovietų vykdytus masinius trėmimus, pradedant 1941 m. birželio mėnesiu, prisiminė jų aukas. Iki 1980 m. visos trys tautybės minėdavo šią tragediją atskirai, kol politinių organizacijų (ALT skyriaus, Latvių sąjungos ir Estų tarybos) sutarimu minėjimai rengiami bendrai.

Iki nepriklausomybės atstatymo minėjimai buvo gana

platūs ir daugiau politinio pobūdžio: su pamaldomis, viešais susirinkimais bei eisenomis Klyvlendo miesto centre ir Edgewater parke. Ten susirinkdavo iki tūkstančio dalyvių. Ypatingai buvo pabrėžiama neteisėta Baltijos valstybių okupacija ir reikalaujama sovietų pasišalinimo. Po sovietų pasitraukimo iš Baltijos valstybių, atkrito politinių susirinkimų bei demonstracijų reikalas. Tad pasitenkinta pamaldomis už sovietų režimo aukas bei balti-

jiečių pabendravimu.

Šiomet prieš pamaldas prie Laisvės paminklo buvo iškeltos Baltijos valstybių vėliavos. Su vėliavomis dalyvauta ir pamaldose. Po pamaldų vyko vaišės parapijos svetainėje, kurias gražiai paruošė ALT skyriaus bei Baltijiečių komiteto narės Elena Nainienė ir Stella Sankalaitė.

Dalyvavo apie 150 baltijiečių.

A. Pautienis

ALT skyriaus pirmininkas

IEŠKOME PADĖJĖJOS,

galinčios teikti nesudėtingą pagalbą pensininkams. Galime suteikti nakvynę arba pilną išlaikymą. Atlyginimas – pagal susitarimą. Besidominčius prašome skambinti: (216) 481-1575.

The World is Changing!

Can you afford not to have Internet Access? Xcelnet offers you One full Year of Unlimited Internet Access for \$125 with this ad. Web Hosting Starts at 19.95 / month.

Call now 216-382-9033

You will be online today. Guaranteed. Tired of busy signals? Excellent Service. Free E-Mail & Web Space.

SUPPORT IN LITHUANIAN AVAILABLE

Don't have a computer? We have new and refurbished systems starting from \$399.

Monitors and Printers available.

Kviečiame ir kitus lietuviškus telkinius skelbti savo renginių kalendorius "Dirvoje"

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS | LIETUVA – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

Rita Staškutė-Zvirblienė

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

DIRVA

PENKTI METAI ARTIMO MEILĖS TARNYBOJE

Dana Čipkienė

Kaip ir kiekvieną pavasarį, taip ir šiemet, tarsi gandrai skrydžiui į Lietuvą pakilo Klyvlendo (Cleveland, Ohio) universiteto profesorius *Gerald Goldberg* ir *John DiStefano* vadovaujami "Vilties partnerystės" grupės nariai. Mes – keturiolika medikų ir jų pagalbininkų – vėl nuvykome į Lietuvos uostamiestį – Klaipėdą. Šį kartą skridome per Detroitą į Amsterdamą, o iš ten – "Lietuvos avialinijų" lėktuvu į Vilnių. Kiekvienas buvome įpareigoti savo vardu paimti didelę dėžę su medikamentais, o saviems reikams – tik po vieną lagaminą. Tokiu būdu sutaupėme daug pinigų, nes vaistų ir medicinos reikmenų, kurių vežamės gana daug, pergabenimas brangiai kainuoja. Norėčiau priminti, kad visi grupės nariai apmoka savo kelionės ir pragyvenimo Lietuvoje išlai-

das. Buvome apsistoję labai gražiamame "Pajūrio" kurortiniame viešbutyje, kur anksčiau buvo sanatorija ir poilsio namai aukštiesiems okupantų valdžios pareigūnams.

Į Vilnių atskridau gegužės 19-ą, todėl galėjau maloniai praleisti dvi dienas su brolio ir sesers šeimomis. Šeštadienio popietėje man teko dalyvauti atvira ore aukojamose šv. Mišiose prie Palaimintojo Jurgio Matulaičio koplyčios (netoli Marijampolės). Mišias aukojė vyskupas ir daugybė kunigų. Didelis pulkas vaikučių priėmė pirmąją Komuniją. Nuoštabą kėlė didžiulis dalyvaujančių skaičius. Šventę užbaigė tautiniais rūbais pasipuošusios dvi solistės, kurios su penketos muzikantų palyda dainavo naujas suvalkietiškas dainas, retkarčiais įtraukdamos ir publiką.

Ankstų sekmadienio rytą išvykome į Klaipėdą, pakeičiant aplankydami Šiluvos Marijos šventovę ir Kryžių kalną. Viešbutyje susitikau gydytojus, kurie buvo sunerimę, nes Vilniaus oro uoste sulaukyti trys lagaminai su vaistais ir medicinos instrumentais. Dauguma oro uosto patarnautojų jau bando kalbėti angliškai, bet jų žodynas – dar gana ribotas. Tiems lagaminams "paklydus", jais susidomėjo muitininkai, kurie pareikalavo, kad jų savininkai nedelsiant atvyktų į Vilnių.

Pirmadienį, 7 val. ryto papusryčiavome ir autobusiuku išvykome į Klaipėdos ligoninę. Ten mūsų laukė ligoniniai ir vietiniai gydytojai. Čia jau buvo atvykęs ir Dr. Gintautas Sabataitis. Jis yra šių kelionių koordinatorius. Daktaras Gintautas tuoj pat likvidavo nesusipratimą dėl Vilniuje sulaukytų vaistų ir medicinos instrumentų. Jis paskambino oro uosto viršininkui ir lagaminai netrukus buvo atvežti į ligoninę.

Visas penkias dienas dirbome dviejose operacinėse, kurios pavadintos *Goldberg* ir *DiStefano* vardu. Tokiu būdu pagerbti mūsų žymieji vadovai, nes jų pastangomis šios operacinės ir buvo įrengtos. Mūsų laukė daug vaikų ir paauglių, turinčių "kiškio lūpą" ir "vilko gomurį". Kai kurie čia atvyko pirmą kartą ir labai jaudinosi. Bet sužinojusios, kad jų vaikus operuos amerikiečiai profesoriai, mamos ėmė šypsotis. Jos pasakojo, kaip ilgai laukė šios dienos.

Ievutei Brenčiūtei, apie kurią jau rašėme "Dirvoje", operacija daroma trečią kartą. Tai penkerių metų mergytė, kurios mama Judita Brenčienė pati dirba su daugiau kaip 80 neįgalių vaikų. Du jos globojami vaikučiai jau išoperuoti. Dosnių klyvlendiečių Česlovo Šatkaus, Birutės Gedvilienės, Danutės Mikoliūnienės, Aldonos Ambrazienės, Albinos Ožinskienės ir Klyvlendo BALF'o sky-

riaus paramos dėka Juditos Brenčienės veiklai paremti buvo įteikta nemaža piniginė parama. Priėmusi šią auką, Judita taip susijaudino, kad net apsiverkė, sakydama:

– Ačiū tau, Dieve, kad nepamiršti savo vargšų žmonių ir siunti mums pagalbą lyg dangaus angelą...

Iš viso atlikta 20 operacijų. Nepaprastai gera buvo matyti, kaip penkios mamos atnešė didžiulę rožių puokštę, du šakočius ir didelį, labai gražiai papuoštą tortą. Tai išvydęs, vienas mūsų grupės gydytojas net ašarą nubraukė sakydamas, kad tokio nuoširdaus dėkingumo savo gyvenime dar nebuvo patyręs.

Nuo pat atvykimo kiekvieną dieną ligoninėje lankėsi laikraščių bei televizijos reporteriai. Jie filmavo operacijas, kalbėjosi su gydytojais. Jie žinojo apie šių gydytojų atliktus darbus. Nuo "Vilties partnerystės" pradžios jau išoperuota per šimtą pacientų.

(Tęsinys – kitame numeryje)

"Vilties partnerystės" grupės nuolatinė narė Dana Čipkienė su mažąja paciente Ievute Brenčiūte Klaipėdos ligoninėje.

"Vilties partnerystės" dalyviai, besiruošiantys kelionei į Klaipėdą. Ketvirtas iš kairės – kelionių koordinatorius Dr. Gintautas Sabataitis. Už jo – grupės vadovai – prof. G. Goldberg ir prof. J. DiStefano.

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service
481-5397
New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!
OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm
866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119
Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770
Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION
1984 - 1999
15
YEARS OF EXCELLENCE
SAVI PAS SAVUS !
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ !
TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119
DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00v.r. - 4:00p.p.
penktadienį 9:00v.r. - 6:00p.p.
šeštadienį 9:00v.r. - 12:00p.p.
sekmadienį parapijoje 11:00v.r. - 12:00p.p.
Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000